

Jani Heikka

KANSAINVÄLISYYS AMMATILISESSA KOULUTUKSESSA

KANSAINVÄLISYYS AMMATILISESSA KOULUTUKSESSA

Jani Heikka
Opinnäytetyö
Syksy 2023
Autoalan YAMK
Oulun ammattikorkeakoulu

TIIVISTELMÄ

Oulun ammattikorkeakoulu
Autoalan tutkinto-ohjelma, tekniikan ylempi ammattikorkeakoulututkinto

---

Tekijä: Jani Heikka

Opinnäytetyön nimi: Kansainvälisyys ammatillisessa koulutuksessa

Työn ohjaaja: Vesa Moilanen

Työn valmistumislukukausi ja -vuosi: syksy 2023

Sivumäärä: 62 + 3 liitettä

Tässä opinnäytetyössä selvitettiin Koulutuskeskus Salpauksen autoalan opiskelijoiden mielenkiintoa ja halukkuutta kansainväliseen vaihtoon. Koronaa edeltäneenä aikana autoalan opiskelijoiden halukkuus lähteä kansainväliseen vaihtoon oli alhainen. Tutkimuksessa selvitettiin, mistä Salpauksen autoalan opiskelijoiden alhainen kiinnostus kansainväliseen vaihtoon johtui. Tavoitteena oli esittää kehitysehdotuksia sille, kuinka opiskelijoiden halukkuutta ulkomaanjaksolle voitaisiin lisätä.

Tutkimusmenetelmäksi valittiin kvalitatiivinen tapaustutkimusmenetelmä eli case-tutkimus. Tutkimusaineistoa kerättiin tilastollisin menetelmin, autoalan opiskelijoille kohdennetuilla kyselyillä sekä opiskelijahaastatteluilla. Tilastollisissa menetelmissä on käytetty lähteenä valtakunnallisia tilastoja kansainvälisistä liikkuvuuksista. Opiskelijoiden kyselyt oli suunnattu autoalan opiskelijoille Salpauksessa, Keudassa ja Omniassa. Opiskelijat, joita haastateltiin, olivat Salpauksen autoalan opiskelijoita, jotka olivat olleet vaihdossa ulkomailla.

Tutkimuksesta on jätetty pois koronavuodet 2020, 2021 sekä vuosi 2022. Koronan vaikutuksesta koulujen kansainvälinen liikkuvuus pysähtyi kokonaan. Vuoden 2022 liikkuvuudet alkoivat vähitellen palautua. Koronavuosia ei tarkastella tässä opinnäytetyössä niiden suuren poikkeavuuden takia normaalista tilanteesta.

Opiskelijoiden halukkuuteen kansainväliseen vaihtoon vaikuttavat monet tekijät. Niitä ovat oppilaitoksen järjestämä taloudellinen tuki, opiskelijan kaverisuhteet, seurustelusuhteet, opiskelijan oma arvio kielitaidostaan, mielenkiintoiset vaihtokohteet. Opiskelijat tekevät päätöksiä hyvin lyhytnäköisesti senhetkisen tuntemuksen mukaan. Opiskelijoilla on mahdollisuus valita tutkinnon osa kansainvälisessä työympäristössä toimiminen, mikä voi lisätä opiskelijoiden mielenkiintoa ulkomaanjaksolle.

Asiasanat: ammatillinen koulutus, ajoneuvoala, autoala, kansainvälisyys

ABSTRACT

Oulu University of Applied Sciences
Master's Degree, Degree Program in Automotive Engineering Technology

---

Author: Jani Heikka

Title of thesis: Internationality in vocational education

Supervisor: Vesa Moilanen

Term and year when the thesis was submitted: Autumn 2023

Number of pages: 62 + 3 appendices

The purpose of this thesis was to determine how interested and willing the automotive students at Salpaus vocational institute were towards international exchange programs. During the period before Coronavirus, the interest towards international exchange programs was low amongst students. Thus, the task of this study was to determine the root cause to this disinterest towards international foreign exchange programs amongst the automotive students currently studying in Salpaus and why the students are hesitant to study abroad.

A qualitative approach -method was chosen as the primary research method. The research was completed by collecting information by means of statistics, questionnaires directed at automotive students and also student interviews. National statistics on international mobility were used as the primary source for the statistics research. Student questionnaires were done in partnership with three of the larger vocational institutes and their automotive students; Salpaus, Keuda and Omnia. Interviews were commenced with students from Salpaus vocational institute, who had already returned from an foreign exchange term abroad

The results varied and a single factor couldn't be determined to be the cause of hesitancy towards foreign exchange, but rather a variety of reasons presented themselves. Amongst the top issues were financial support organized by the education institute, the pupil's own friendships on and off campus, the pupil's own self-evaluation of their own language skill and the interest/disinterest in the host school's curriculum subject.

Students primarily make decisions shortsightedly mainly due to their current knowledge. Students are presented the opportunity to work in an international environment as part of their degree, should they choose so, during their studies. This could encourage them to gain interest in studying abroad.

Keywords: vocational education, automotive sector, internationality

SISÄLLYS

1	JOHDANTO	7
1.1	Tutkimuksen tarkoitus, tavoite ja tutkimuskysymykset.....	8
1.2	Tutkimusmenetelmät	10
1.3	Tutkimuksen ajankohtaisuus	11
2	KANSAINVÄLISYYS AMMATILLISESSA KOULUTUKSESSA.....	12
2.1	Kansainvälisyyden monet muodot.....	13
2.2	Kotikansainvälisyys	13
2.3	Virtuaalinen kansainvälisyys.....	14
2.4	Kansainväliset kilpailut	14
2.5	Kansainvälisyys valtakunnallisesti	15
2.6	Kansainvälisyyden valtakunnallinen kehitys	16
2.7	Ammattiin opiskelevien kiinnostus kansainväliseen vaihtoon	17
2.8	Ajoneuvoalan liikkuvuudet valtakunnallisesti	18
2.9	Kansainvälisyys Koulutuskeskus Salpauksessa.....	19
2.10	Koulutuskeskus Salpauksen tavoitteet kansainvälisessä toiminnassa	21
2.11	Kansainvälisyyden merkitys työelämälle	21
3	OPISKELJOIDEN KANSAINVÄLISYYS AUTOALAN OPINNOISSA.....	24
3.1	Ajoneuvoalan opiskelijoiden kiinnostus ulkomaanjaksolle	25
3.2	Kyselylomakkeen sisältö	26
3.3	Liikkuvuudet ajoneuvoalalla Koulutuskeskus Salpauksessa	26
3.4	Koulutuskeskus Salpauksen suhteelliset liikkuvuudet	27
3.5	Salpauksen opiskelijoiden vastaukset kyselyyn	28
3.6	Salpauksen ajoneuvoalan opiskelijoiden vastaukset 2019	33
3.7	Muiden oppilaitosten vastaukset	39
3.8	Omnia ajoneuvoalan opiskelijaryhmän vastaukset.....	39
3.9	Keudan ajoneuvoalan opiskelijaryhmän vastaukset	43
3.10	Salpauksen opiskelijoiden haastattelujen analysointi	49
4	TULOKSET JA JOHTOPÄÄTÖKSET	51
4.1	Havaintoja miksi opiskelijat haluavat lähteä kansainväliseen vaihtoon.....	51
4.2	Opiskelijoiden kokemuksia kansainvälisestä vaihdosta.....	52
4.3	Opiskelijoiden kokemia esteitä ulkomaanjaksolle	53

4.4	Opiskelijan kansainväliseen vaihtoon ohjaaminen.	55
5	POHDINTA.....	57
	LÄHTEET.....	59
	LIITTEET	62

1 JOHDANTO

Tämä opinnäytetyö on tehty Koulutuskeskus Salpauksen ajoneuvoalalle opiskelijoiden kansainvälisen vaihdon kehittämiseksi ja toimintojen vakinaistamiseksi. Opinnäytetyön tarkoituksena on lisätä ja vahvistaa opiskelijoiden ja asiantuntijoiden liikkuvuuksia. Olen toiminut Koulutuskeskus Salpauksessa ajoneuvoalan KV-yhteistyöopettajana usean vuoden ajan, joten minulla on myös henkilökohtainen motivaatio kehittää ajoneuvoalan opiskelijoiden kansainvälistymistä. Tehtävänä on ajoneuvoalan opiskelijoiden kansainvälisten toimintojen opinnollistaminen ja yhdenvertaistaminen Koulutuskeskus Salpauksen muihin ammattialoihin nähden.

Ajoneuvoalan koulutus on Koulutuskeskus Salpauksessa perustutkintokoulutusta eli ajoneuvoalan perustutkintoa autotekniikan osaamisalalla. Opiskelijat valmistuvat ammattinimikkeellä automekaniikko, jonka entinen nimike oli ajoneuvoasentaja. Opinnot kestävät pääsääntöisesti kolme vuotta. Ensisijaisesti opiskelijoita tulee koulutukseen suoraan peruskoulusta yhteishaun kautta. Ajoneuvoalaa voi opiskella Salpauksessa kahdella paikkakunnalla eli Lahdessa ja Heinolassa. Yhteishaun kautta Lahden toimipisteessä aloittaa vuosittain 50 ja Heinolassa 20 opiskelijaa. Yhteishaun kautta hakeutuvat opiskelijat ovat nuoria alle 18-vuotiaita. Opiskelijoita hakeutuu myös nykyisin jatkuvan haun kautta. Jatkuvan haun kautta vuosittain aloittaa noin 40 opiskelijaa. Jatkuvan haun opiskelijat ovat pääsääntöisesti yli 18-vuotiaita. Ajoneuvoalalla on Koulutuskeskus Salpauksessa myös oppisopimusopiskelijoita. (Koulutuskeskus Salpaus 2022.)

Tässä opinnäytetyössä on tutkittu vuosia 2017–2019. Vuonna 2020 alkanut maailman laajuinen pandemia COVID-19 aiheutti kaikkeen kansainväliseen liikkuvuuteen keskeytyksiä ja rajoituksia. Kaksi vuotta olivat kansainväliset liikkuvuudet ammatillisessa koulutuksessa keskeytyneenä. Vuodelta 2019 on edellinen Opetushallituksen keräämä vuosittainen tilasto ammatillisen koulutuksen kansainvälisestä liikkuvuudesta. Vuonna 2022 alkoivat liikkuvuudet vähitellen palautumaan eri maissa ja maanosissa oli vielä erilaisia käytänteitä ja matkustusrajoituksia.

Globalisaation myötä maailma on pienentynyt. Nuoret ihmiset ovat harrastusten ja erityisesti tietokonepelien ja kehittyneiden verkkoyhteyksien toimintojen avulla yhteydessä toisiinsa maailman laajuisesti. Ihmiset matkustelevat yhä enemmän vapaa-ajalla, ja matkailukokemusta nuorelle on ennen toisen asteen koulutusta mahdollisesti karttunut jo erittäin paljon. Opiskelijan sitouttaminen ja motivoiminen ei onnistu kansainväliseen opiskelijavaihtoon ainoastaan sillä, että pääsee käymään

ulkomaille. Opiskelijalle on pystyttävä tarjoamaan enemmän ja positiivinen oppimiskokemus ulkomaanjaksolta. Opintojakson ulkomailla on tarjottava opiskelijalle konkreettisia kokemuksia ja vietyä myös opintoja eteenpäin. (Koulutuskeskus Salpaus 2019.)

Ammatillisen koulutuksen reformi muutti oppilaitosten käytänteitä merkittävästi. Ammatillisen koulutukseen kohdistuneet taloudellisten resurssien heikennykset ovat vaikuttaneet myös oppilaitosten opiskelijoiden ja myös henkilökunnan mahdollisuuksiin hakeutua kansainvälisiin liikkuvuuksiin. Taloudellisten leikkausten vaikutusten takia on pyrittävä erilaisin vaihtoehtoin ja keinoin löytää tehokkaat ja mielekkäät kansainväliset verkostot sekä mahdollistaa kansainvälisyys kaikille opiskelijoille. Vuodesta 2016 lähtien ammatillisen koulutuksen opiskelijoiden liikkuvuus on laskenut. Vuonna 2017 kansainväliseen vaihtoon lähti 11,1 prosenttia vähemmän opiskelijoita kuin vuonna 2016. Määrällisesti liikkuvuuksien vuosittainen vaihtelu on ammatillisessa koulutuksessa normaalia. (Korkala 2018, 11.)

Opiskelijoiden henkilökohtaiset opintopolut tulevat olemaan monimuotoisia. Kansainvälisyys on tiiviisti osa opintoja. Kansainvälisen opintojakson suunnitteleminen ja toteuttaminen osana opiskelijan opintoja on opiskelijan opetussuunnitelman henkilökohtaistamista. Opiskelijan kansainvälinen opintojakso on väylä osaamisen kehittämisessä, opinnoissa ja työssäoppimisessa. (Faktaa Express 3A 2020, 5.)

Vuonna 2021 astui voimaan laki oppivelvollisuuden laajentamisesta, jossa oppivelvollisuusikä nostetaan koskemaan kaikkia alle 18-vuotiaita. Lain tarkoituksena on, että kaikki peruskoulun päättäneet nuoret suorittavat toisen asteen koulutuksen. Oppivelvollisuuden korottamisen myötä peruskoulun päättäneen nuoren on pakko hakeutua toisen asteen koulutukseen. (Opetus- ja Kulttuuri-ministeriö 2021.)

1.1 Tutkimuksen tarkoitus, tavoite ja tutkimuskysymykset

Tutkimuksen tarkoitus on selvittää syitä Koulutuskeskus Salpauksen autoalan opiskelijoiden vähäistä mielenkiitoa kansainväliseen vaihtoon. Tämä sisältää opiskelijoiden asenteiden, käsitysten ja mahdollisten esteiden tutkimisen, jotka saattavat vaikuttaa heidän halukkuuteensa osallistua

kansainväliseen vaihtoon. Tutkimusongelma perustuu minun tekemiini havaintoihin. Luvussa 3 käsittelem tilastoituja kansainvälisiä liikkuvuuksia, jotka tukevat havaintojani. Tutkimuskysymyksiksi muodostuivat seuraavat kysymykset:

1. Miten useat ajoneuvoalanopiskelijat ovat kiinnostuneita kansainvälisestä vaihdosta ja halukkaita lähtemään kansainväliseen vaihtoon?
2. Mitkä tekijät vaikuttavat opiskelijoiden halukkuuteen lähteä kansainväliseen vaihtoon?
3. Millaisia kokemuksia opiskelijoilla on aiemmasta kansainvälisestä vaihdosta, ja miten ne vaikuttavat heidän halukkuuteensa lähteä uudelleen?
4. Mitä esteitä opiskelijat kokevat kansainvälisen vaihdon toteuttamisessa, ja miten niitä voisi poistaa?
5. Mitkä voisivat olla onnistuneen kansainvälisen vaihdon edellytykset, ja miten niitä voisi edistää?

Tutkimuksen avulla voidaan löytää syitä vähäiseen kiinnostukseen ja kehittää keinoja, joilla opiskelijoiden kiinnostusta kansainväliseen vaihtoon voidaan kasvattaa. Tutkimustulosten avulla voidaan kehittää houkuttelevampia kansainvälisiä vaihto-ohjelmia, järjestämään tiedotuskampanjoita opiskelijoiden motivoinniksi ja parantamaan opiskelijoiden valmistautumista kansainväliseen vaihtoon.

Haen vastauksia opiskelijoiden halukkuuteen ja motivaatioon lähteä kansainväliseen vaihtoon. Eryteisesti miesvaltaisilla aloilla kuten autoalla on opiskelijoiden kiinnostus ulkomaanjaksolle melko alhainen. Tutkimukselliseksi lähestymistavaksi olen valinnut kvalitatiivisen menetelmän eli laadullinen tutkimusmenetelmä.

Tutkimuskysymykseen yksi ja kaksi haen vastauksia opiskelijoille suunnatulla kyselytutkimuksella. Kysely tutkimus toteutetaan vaihtoehtokysymyksillä, jolloin vastausten analysointi on helpompaa. Kysymyksillä pyritään selvittämään suoraan Salpauksen ajoneuvoalan opiskelijoiden halukkuutta kansainväliseen vaihtoon ja mahdollisia esteitä miksi opiskelija ei halua lähteä kansainväliseen vaihtoon. Kyselytutkimukseen osallistuu myös saman alan opiskelijoita verrokki oppilaitoksista, näiden kyselyjen avulla voin arvioida kyselyn luotettavuutta.

Kansainväliseen vaihtoon osallistuneiden opiskelijoiden haastattelulla haen vastauksia erityisesti tutkimus kysymykseen kolme, pois sulkematta muita tutkimus kysymyksiä. Tutkimus kysymykseen

neljä vastauksia haetaan haastattelusta ja kyselyistä. Tilastollisilla menetelmillä verrataan opiskelijoiden liikkuvuuksia muihin koulutettaviin ammattialoihin ja verrataan kansainvälisten liikkuvuuksien kehitystä.

1.2 Tutkimusmenetelmät

Tavoitteena laadullisessa tutkimuksessa ymmärtää tutkittava ilmiö syvällisesti ja laaja-alaisesti. Laadullisessa tutkimuksessa eli kvalitatiivisessa tutkimuksessa pyritään asioita tulkitsemaan ja ymmärtämään niiden merkitys luonnollisissa yhteyksissä, jonka ihmiset niille antavat. (Paananen, 2008). Olettamuksena on laadullisessa tutkimuksessa kuvata elämän todellisuutta. Tähän sisältyy käsitys, että realiteetti on moninainen. Laadullinen tutkimus on tutkimustyyppi, jossa tavoitteena on ymmärtää ja selittää ilmiöiden merkityksellistä sisältöä. On huomioitava tutkimuksessa, että tosiasiaa ei voi hajottaa umpimähkäisesti osiin. Se keskittyy tutkimuskohteiden subjektiivisiin kokemuksiin ja näkemyksiin ja käyttää usein teemojen analyysiä, haastatteluja ja observointia data-aineiston keräämiseen. Laadullisessa tutkimuksessa tavoitteena on tutkia asiaa erittäin kokonaisvaltaisesti ja päästä syvälliseen ymmärrykseen tutkittavasta ilmiöstä. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2009, 161.)

Laadullisen tutkimuksen piirteisiin liitetään yleensä soisiokonstruktivistiseen, tulkinnalliseen paradigmaan. Tämä tausta oletuksen mukaan huomio kiinnittyy yksilöiden tiedon tulkitsemiseen, Tiedon muodostumiseen ja tiedon suhteellisuuteen vuorovaikutussuhteissa. (Paananen, 2008.) Arvot ohjaavat tutkijaa ja miten hän yrittää ymmärtää tutkimaansa asiaa. Tutkimus on tulkintaprosessi, jossa tutkija on mukana ja hän rakentaa ymmärtämystä tutkittavasta ilmiöstä tutkimukseen osallistuvien ihmisten kanssa. Puolueettomuutta ei ole mahdollista tavoittaa traditionaalisessa mielessä, sillä tutkija ja se mitä tiedetään nivoutuvat toisiinsa. Voidaan todeta, että laadullisessa tutkimuksessa aikomuksena havaita ja havainnollistaa tosiasioita. Kvalitatiivisessa tutkimuksessa syvennyttään merkityksiin, olemalla kiinnostuneita tutkittavien kokemusten laatuun sekä niiden merkityksiin (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2009, 161.)

Tutkimusmenetelmäksi valikoitu case-tutkimus eli tapaustutkimus. Case-tutkimus on tutkimusmenetelmä, jossa tutkitaan yhtä tai useampaa yksittäistä tapausta syvällisesti ja yksityiskohtaisesti. Tapaustutkimus on yleensä laadullinen tutkimusmenetelmä, jossa pyritään ymmärtämään tapauksen monimutkaisia ja yksityiskohtaisia piirteitä. (Jyväskylän Yliopisto, 2015.)

Tapaustutkimuksen käyttämät menetelmät vaihtelevat tutkimuskohteen mukaan, mutta yleisesti ottaen tapaustutkimuksessa käytetään laadullisia tutkimusmenetelmiä, kuten haastatteluja, havain- toja, arkistoja ja muita lähteitä. Tapaustutkimuksessa keskitytään tutkittavan ilmiön yksityiskohtai- seen tarkasteluun, joka voi kestää useita viikkoja tai jopa kuukausia. (Jyväskylän Yliopisto, 2015.)

Tapaustutkimus voi keskittyä minkä tahansa aiheen tai ilmiön tarkasteluun. Yleisesti ottaen tapaus- tutkimus voi kohdistua esimerkiksi yksittäiseen henkilöön, organisaatioon, tapahtumaan, prosessiin tai ilmiöön. Se voi myös tutkia monenlaisia kysymyksiä, kuten esimerkiksi toimintatapojen tehok- kuutta, ongelmanratkaisuprosesseja tai yhteisön käyttäytymistä tietyssä tilanteessa. (Kallinen, & Kinnunen, 2021.)

1.3 Tutkimuksen ajankohtaisuus

Maailmanlaajuinen viruspandemia pysäytti kaikki opiskelijoiden kansainväliset liikkuvuudet vuonna 2020. Koulut eivät voineet järjestää opetusta perinteisesti rajoitustoiminen takia. Koulutuksen jär- jestäjät joutuivat muuttamaan opetusmenetelmät tietoliikenneyhteyksillä toteutettavaksi eli verk- koon. Oli itsestään selvää, että kansainväliset toiminnot jäivät opettajilta syrjään, kun opetusta to- teutettiin etäyhteyksillä verkovälityksellä. Ammatillisen koulutuksen aloilla opetuksessa on opis- kelijan käytännöntekemisen opettaminen eli verkossa tapahtuva opettaminen on haastavaa.

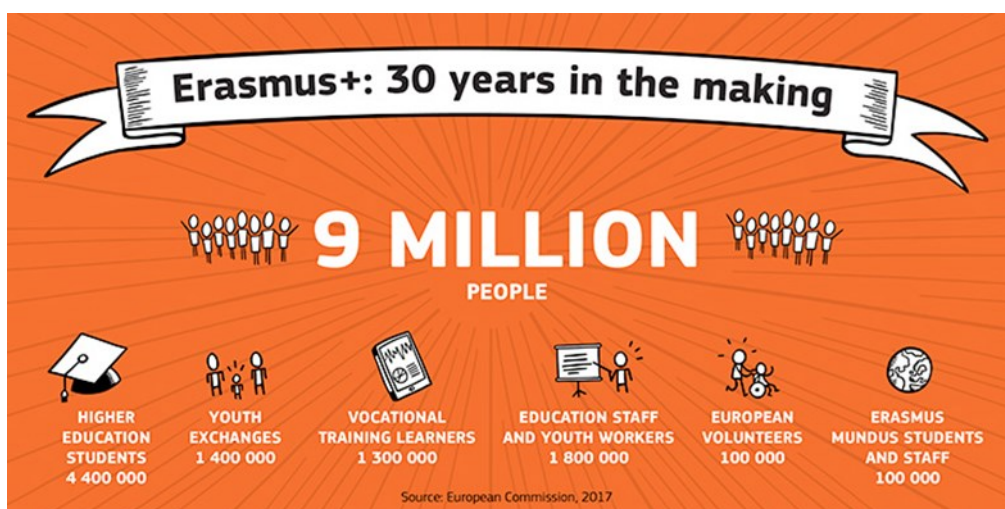
Poikkeuksellinen tilanne jatkui kaksi vuotta. Kansainvälisyshankkeet ja toiminnot ovat olleet käy- tännössä pysähdyksissä kyseisen ajanjakson ja opiskelijaliikkuvuuksia sekä asiantuntijaliikkuvuuksia on siirretty myöhempään ajankohtaan. Olen vakuuttunut, että Covid-19 jälkeen on patoutu- nutta kysyntään kansainvälisille hankkeille ja niin asiantuntija- kuin opiskelijaliikkuvuuksille.

Opetus- ja kulttuuriministeriö on tehnyt selvityksen, jonka tavoitteena on opiskelijoiden kansainvä- lisen liikkuvuuden kaksinkertaistaminen vuoteen 2030 mennessä. Opiskelijoiden kansainvälisen liikkuvuuden kaksinkertaistamisen koskee kaikkia koulutusmuottoja. (Teeri 2019, 11.) Opiskelijoiden Kansainvälisen liikkuvuuden lisääminen on mahdollista hyvien kokemusten ja käytänteiden jaka- misen avulla. Verkostoitumalla oppilaitokset saavat yhteistyö kumppaneita niin kotimaasta kuin ul- komailta. Kansainvälisyyteen kannustava ja motivoiva opiskelu ympäristö.

2 KANSAINVÄLISYYS AMMATILISESSA KOULUTUKSESSA

Oppilaitoksessa usein määritellään kansainvälisyys toiminnoiksi, joissa tarkoituksena on opiskelijoiden ja asiantuntijoiden liikkuvuus toiseen valtioon yhteistyö oppilaitokseen. Oppilaitoksen kansainvälisyyttä hoitavat yleensä organisaation mukaan niin johtavat henkilöt kuin, opettajat sekä KV-koordinaattorit. Oppilaitoksen kansainvälisyyden muodot voidaan jakaa esimerkiksi rahoituksen mukaan ja sekä toimintojen mukaan. Kansainvälisyys jaetaan myös sen mukaan, kuka kansainvälisyyttä toteuttaa tai siihen osallistuu. Kansainvälinen liikkuvuus jaetaan oppilaitosympäristössä muun muassa asiantuntialiikkuvuuksiin ja opiskelijaliikkuvuuksiin. Olen keskittynyt tässä työssä opiskelijoiden liikkuvuuksiin. Asiantuntijaliikkuvuuksia ovat opettajien ja taitovalmentajien ja muiden oppilaitoksen työntekijöiden toteuttamat vierailut tai opintomatkat ulkomailla. Opettajan viedessä opiskelijoita ulkomaille vaihtoon on kyseessä asiantuntijaliikkuvuus. (Teeri 2019, 16–17; Korkala, 2020 6–8.)

Liikkuvuudet voidaan jaotella myös rahoituksen mukaan. Valtaosa kansainvälisistä liikkuvuuksista toteutetaan EU-rahoituksella, joista merkittävin on ollut Erasmus-ohjelma. Erasmus-ohjelma on perustettu vuonna 1987 eli vuonna 2017 tuli täyteen kolmekymmentä vuotta ohjelman aloittamisesta. Ohjelma on mahdollistanut yhdeksän miljoonan henkilön liikkuvuuden ulkomaille (kuvio1). Ohjelma on paljon muutakin, kuin ainoastaan opiskelijoiden kansainvälistä liikkuvuutta tukeva rahoitusmuoto. Erasmus-ohjelma on kasvanut koulutus- nuoriso, ja urheilualan järjestelmä. (Teeri 2019, 14.)

KUVIO 1 Erasmus-ohjelman vaikuttavuus 30 vuodessa (Erasmus Student Network News 2017.)

Opiskelijoiden liikkuvuuksia ja asiantuntialiikkuvuuksia on tuettu taloudellisesti ja tarjoamalla verkostoja Opetushallituksen hankerahoituksella. Kyseiset hankkeet ovat pääsääntöisesti ovat Euroopan ulkopuolisia kohteita. Salpaus on mukana seuraavissa hankkeissa: Akkuna Venäjälle, Finnkoedu-Finnish Korea Education Network, Go Global Keva Verkosto, Hanako – Suomi ja Japani Network, Intia Yhteistyöverkosto ja Thaigo. Opetushallituksen hankkeille on ominaista, että hankkeessa on yksi oppilaitos koordinoimassa, sekä verkoston kansalliset toimijat. Esimerkiksi Finnkoedu-Finnish Korea Education Network verkostossa Varia on koordinoiva oppilaitos ja verkostossa toimivat Keuda, Salpaus, Omnia ja Stadin ammattiopisto. Verkostoitumalla Suomessa oppilaitokset mahdollistavat kansainväliset kontaktit usealle oppilaitokselle saman aikaisesti. Yksin olemme pieniä mutta yhdessä olemme riittävän suuria, jolloin meidän resurssimme riittävät myös Euroopan ulkopuolisiin hankkeisiin. (Koulutuskeskus Salpaus 2021)

2.1 Kansainvälisyyden monet muodot

Opiskelijoiden kansainvälisyys mielletään usein opiskelijan ulkomaanjaksoksi, joko työssäoppiin tai opiskelemaan ulkomailla sijaitsevaan oppilaitokseen. Opiskelijan kansainvälisyyttä voidaan toteuttaa myös ilman matkustamista ulkomaille. Olen jakanut opiskelijan kansainvälisyys toiminnan seuraavasti kansainvälinen liikkuvuus, eli opintojakso ulkomailla, virtuaalinen kansainvälisyys eli verkon välityksellä tapahtuva toiminta ja kotikansainvälisyys, joka on Suomessa tapahtuvaa kansainvälistä toimintaa.

Näiden kansainvälisten toimintojen lisäksi voidaan käyttää termiä monimuotoisuus, jossa kansainväliseen toimintaan kytketään elementtejä useista toimintamuodoista. Esimerkiksi ennen ulkomaanopintojaksoa voidaan olla yhteydessä ulkomailla olevaan oppilaitokseen verkon välityksellä. Myös ulkomaalaisten opiskelijoiden tutorointi on osa tätä monimuotoista kansainvälisyyttä.

2.2 Kotikansainvälisyys

Kotikansainvälisyys on ammatillisessa koulutuksessa kaikki kansainvälinen toiminta ilman matkustamista Suomesta mihinkään. Kotikansainvälisyyttä voidaan toteuttaa opiskelija lähtöisesti tai opiskelijat toteuttavat sitä ryhmänä. Opiskelija voi toimia oman ammattialan tai yli ammattialojen meille saapuneiden vaihto-oppilaiden tutorina. Tutorina hän ohjaa ja avustaa vaihto-opiskelijoita monissa

eri yhteyksissä niin oppilaitoksen käytänteissä kuin myös vapaa-ajalla Opiskelija tai opiskelijat voivat toteuttaa kansainvälisiä virtuaali- projekteja ulkomailla sijaitsevan yhteistyö oppilaitoksen kanssa. Kotikansainvälisyttä on niinkin yksinkertainen asia kuin vieraan kielen opiskelua kuten esimerkiksi pakollinen englanti mutta myös vapaasti valittavat kieliopinnot. Ammatillisessa koulutuksessa kotikansainvälisyttä voi olla työssäoppimisjaksolla, kun opiskelija on koulutusopimuksella kotimaisessa yrityksessä, jossa on kansainvälistä toimintaa. Yrityksessä saattaa toimia maahanmuuttaja taustaisia työntekijöitä, joiden kanssa kommunikointi tapahtuu ei suomen kielellä. Yrityksen asiakkaina saattaa olla ulkomaalaisia tai ovat maahanmuuttajia, ja heitä on palveltava muulla kielellä kuin suomen tai ruotsin kielellä. (Opetushallitus 2011 kotikansainvälisyys 5 pdf 3–4.)

2.3 Virtuaalinen kansainvälisyys

Virtuaalinen kansainvälisyys tarkoittaa verkönvälityksellä tapahtuvaa vuorovaikutusta ja yhteyksien luomista erimaiden ja kulttuurien välillä, jolloin fyysinen läsnäolo ei ole tarpeen. Tämä mahdollistaa esimerkiksi maailmanlaajuisen yhteistyön ja verkostoitumisen ilman matkustamista. Yleisin kansainvälisen toiminnan muoto on oppilaitoksissa ollut opiskelijoiden ja henkilökunnan liikkuvuus jaksoit ulkomaille. Vuosina 2020 ja 2021 maailmanlaajuinen pandemia korona pysäytti matkustamisen lähes kokonaan ja samalla oppilaitosten kansainväliset liikkuvuus hankkeet. (Korkala 2021, 7.)

Virtuaalista kansainvälisyttä on toteutettu oppilaitoksissa monilla eri alustoilla muun muassa käyttämällä seuraavia sovelluksia kuten Teams, Zoom, Skype jne., kun matkustaminen oli mahdotonta yhteistyö oppilaitokseen ulkomaille. Pandemia esti liikkuvuuden niin hankkeita jatkettiin mahdollisuuksien mukaan verkon välityksellä.

2.4 Kansainväliset kilpailut

Ammatillisen koulutuksen kansainvälisyyden yksi muoto on kansainväliset ammattilaisten kilpailut. WorldSkills-kilpailu on kansainvälinen ammattitaitokilpailu, joka järjestetään joka toinen vuosi. Kilpailuun osallistuu nuoria 18–23-vuotiaita ammattilaisia ympäri maailmaa eri ammattialoilta, kuten esimerkiksi ajoneuvoala, rakentaminen, kuljetus, ICT, palvelut, terveys ja hyvinvointi. Kilpailun tavoitteena on edistää ammatillisen koulutuksen laatua ja arvostusta sekä kannustaa nuoria kehittä-

mään ammattitaitoaan ja kilpailemaan kansainvälisellä tasolla. Kilpailu koostuu erilaisista tehtävistä, jotka mittaavat kilpailijoiden taitoja ja kykyjä. Kilpailun voittajat saavat arvostusta ja tunnustusta, ja heidän työllistymismahdollisuutensa voivat parantua. WorldSkills -kilpailuun osallistuminen edellyttää voittoa kansallisessa kilpailussa ja sitä ennen useita harjoittelukertoja. Harjoittelu aloitetaan noin vuosi ennen kilpailua. Kilpailu on erittäin vaativa, ja siihen osallistuminen vaatii huippuosaamista, päättäväisyyttä ja kovaa työtä. (Pylväs 2018, 32–33.)

Kansainväliset kilpailut jätetään tämän tutkimuksen ulkopuolelle, koska kansainvälisiin kilpailuihin osallistuvat nuoret ovat pääsääntöisesti valmistuneet ammatillisesta perusopetuksesta ja ovat työelämässä. Kilpailijoilla on jo kertynyt työkokemusta ja he toimivat oman ammattialan työtehtävissä. Joten he eivät ole enää ammatillisen koulutuksen opiskelijoita.

2.5 Kansainvälisyys valtakunnallisesti

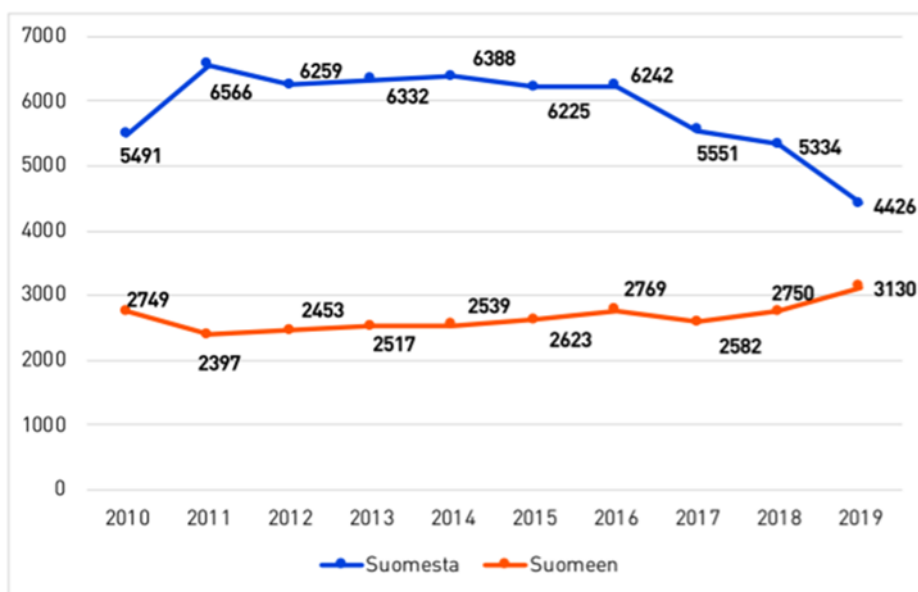
Ammatillisten oppilaitosten kansainvälisistä liikkuvuuksista opetushallitus on pitänyt tilastoa vuodesta 2008. Opetushallitus kerää ja julkaisee tilastot kansainvälisestä liikkuvuudesta vuosittain. Tilastointi tehdään ammatillisen tutkintoon johtavassa koulutuksessa olevista opiskelijoista sekä heitä ohjaavista opettajista ja muusta henkilöstöstä. Kansainvälisten liikkuvuuksien tilastointiin osallistuu nykyään 131 ammatillista tutkintoon johtavaa koulutusta tarjoavaa oppilaitosta se on 91 prosenttia oppilaitoksista. (Korkala 2020,5.)

Pitkäkestoinen opiskelijaliikkuvuus tarkoittaa opiskelijoiden mahdollisuutta viettää pidempi liikkuvuusjakso oppilaitoksessa opiskellen tai työssäoppimassa ulkomailla. Tilastoinnissa pitkäkestoinen liikkuvuusjakso on kestoltaan vähintään kaksi viikkoa. Ammatillisessa koulutuksessa pisimmillään ulkomaanjakso on kahdeksan viikkoa, jolloin opiskelija on tyypillisesti työssäoppimassa tutkinnon mukaisessa työpaikassa. Tässä ammatillinen koulutus poikkeaa lukio-opinnoista, jossa voidaan opiskelija vaihto-ohjelmassa olla ulkomailla opiskelemissa jopa kokonainen vuosi. Lyhyet liikkuvuusjaksot ovat alle kaksi viikkoa. (Korkala 2020, 6.)

2.6 Kansainvälisyyden valtakunnallinen kehitys

Ammatillisesta koulutuksesta vuonna 2019 lähti opiskelijoita lyhyelle tai pitkäkestoiselle kansainväliselle vaihtojaksolle yhteensä 4 426 opiskelijaa. Opiskelijoita lähti vuonna 2019 ulkomaanjaksolle selvästi vähemmän kuin vuonna 2018, liikkuvuus väheni 17 %. Kansainvälisille liikkuvuuksien lukumäärille on ammatillisessa koulutuksessa vuosittainen vaihtelu tyyppillistä, liikkuvuus on satunnaista oppilaitoksissa ja vaihtelee vuosittain. (Korkala 2020, 11.)

Kuviossa 2. on esitetty saapuvien ja lähtevien opiskelijoiden määrät sisältäen lyhyt- ja pitkäkestoiset ulkomaanjaksot. Suomessa kävi 3 130 ulkomaalaista opiskelijaa vuonna 2019. Ulkomaalta saapuvien opiskelijoiden määrä vuonna 2019 nousi 13,8 % vuoteen 2018 verrattuna. Vuosina 2010–2019 Suomeen saapuvien opiskelijoiden lukumäärät ovat pysyneet melko tasaisena, viimeiset kaksi vuotta lukumäärissä on ollut nousua. Suomessa vaihdossa olevien ulkomaalaisten vaihtojaksojen kestoja ei tilastoida. (Korkala 2020, 11.)

KUVIO 2. Kansainvälisten liikkuvuuksien kehitys 2010–2019 (Korkala 2020, 11.)

Opiskelijoiden kansainvälisten liikkuvuuksien kehitys vuosina 2010–2019 liikkuvuuksien määrissä on esitetty niin lyhytkestoiset ja pitkäkestoiset liikkuvuudet (kuvio 2.). Vuodesta 2016 Suomesta ulkomaille suuntautuvien liikkuvuuksien määrä on laskenut selvästi. Liikkuvuuksien kokonaismäärä ovat vuosina 2011–2016 jo melko vakiintuneet ja vaihtelua ei ollut paljon. Ammatilliseen koulutuk-

seen kohdistuneet määrärahojen vähennykset ovat varmasti vaikuttaneet liikkuvuukseensa kokonaislukumäärään. Opiskelijoidenliikkuvuus on vuoteen 2016 verrattuna laskussa 29 prosenttia. (Korkala 2020, 11.)

2.7 Ammattiin opiskelevien kiinnostus kansainväliseen vaihtoon

Ammatillisen koulutuksen kansainvälistyminen kohtaa jalkautuksessa haasteita, kuten YLE:n uutisten artikkelista 15.2.2019 voidaan todeta, että ammatillisten opiskelijoiden halukkuus lähteä ulkomaille on vähentynyt. Opetushallituksen laatimien tilastojen mukaan halukkuus mennä ulkomaille opiskelijavaihtoon tai työssäoppimaan on laskenut. Voimakkainta halukkuuden lasku on ollut ammattioppilaitoksissa. (Mäentausta 2019.)

Opiskelijoiden halukkuuteen hakeutua ja esteenä koetaan usein, että he pitävät kielitaitoaan riittämättömänä ja kykyä selviytyä vieraassa maassa aliarvioidaan. Usein vaaditaan, että opiskelija on täysi-ikäinen lähtiessään ulkomaanjaksolle. Opiskelijat kokevat, että opinnot ulkomailla, joko oppilaitoksessa tai oman ammattialan työpaikassa eivät vie opintoja eteenpäin. Opiskelijat, jotka suorittavat kaksoistutkintoa eli ammatillista perustutkintoa ja lukio-opintoja, kokevat ulkomaanjakson yhteensovittamisen opintoihin haasteellisena. (Mäentausta 2019.)

Opiskelijoiden sosiaalisella asemalla on erittäin suuri merkitys, haluaako hän lähteä kansainväliseen vaihtoon. Opiskelija, joka ponnistelee päivittäisen osaamisen ja onnistumisen rajalla, ei varmasti koe mielekkäänä vaihtoehtona ulkomaanjaksoa, jolloin hän joutuu erilleen hänelle tärkeästä tukiverkostosta. Todennäköisesti kyseinen opiskelija selviää päivittäisistä rutiineista tutussa ja turvallisessa sekä muuttumattomassa ympäristössä ilman merkittävää apua. Nuoren opiskelijan, joka haluaa lähteä ulkomaanjaksolle, on kyettävä tekemään asioita itsenäisesti, sekä omattava hyvät käytöstavat ja on oltava valmiuksia mennä epämukavuusalueelle. Opiskelijalla on oltava halu ja kyky hyväksyä kohdemaan kulttuurilliset käyttäytymissäännöt, jotka voivat olla hyvinkin tiukat ja formaaliset. Ammatillisen koulutuksen opiskelijoilla on näissä henkilökohtaisissa valmiuksissa suuria eroja. (Rajala 2020 65–66.)

2.8 Ajoneuvoalan liikkuvuudet valtakunnallisesti

Suomesta vuonna 2017 pitkäkestoiselle ulkomaanjaksolle lähti 111 ajoneuvoalan perustutkinnon opiskelijaa. Vuosien ajan on kolme tutkintoa pitänyt kärkisijoja opiskelijaliikkuvuudessa, eniten opiskelijoita lähti sosiaali- ja terveysalan perustutkinto-opiskelijoista, 615 opiskelijaa. Toista sijaa pitävät hotelli- ja ravintola- ja cateringalan perustutkinto-opiskelijat (412), kolmantena olivat liiketalouden perustutkinto-opiskelijat (411). (Korkala 2018, 14.)

Liikkuvuuksia vertaillaessa on huomioitava tutkintokohtaiset opiskelija määrät. Tutkinnoissa, joissa on lukumäärällisesti enemmän opiskelijoita, myös ulkomaille lähteviä opiskelijoita on enemmän. *Taulukkoon 1* on laskettu vaihdossa olleiden prosentti osuudet vuonna 2017 tutkinnossa aloittaneisiin ja tutkintoa opiskelevien kokonaismäärään. Liikkuvuuksien vertailu aloittaneiden opiskelijoiden lukumäärään ja kokonaislukumäärään huomataan, että hotelli- ja ravintola- ja cateringalan perustutkinnosta lähti valtakunnallisesti suhteellisesti eniten opiskelijoita ulkomaanjaksolle.

Taulukkoon 1 on kerätty tiedot kolmesta perustutkinnosta, kyseisistä tutkinnoista opiskelijoita lähti vuonna 2017 valtakunnallisesti eniten ulkomaanjaksolle. Oma kiinnostuksen kohde on ajoneuvoalan perustutkinto ja vertailun pohjaksi kolme muuta tekniikan- ja liikenteen alaa. Taulukon lähteinä on Kansainvälinen liikkuvuus ammatillisessa koulutuksessa 2017 taulukko 7 (Korkala, 2018 15) ja opetushallinnon tilastopalvelu Vipunen.

Taulukosta voidaan havainnoida, että ei ajoneuvoala valtakunnallisesti eroa merkittävästi muista ammattialoista kansainvälisissä liikkuvuus määrissä. Ajoneuvoalan kansainvälisiä liikkuvuuksia verrattaessa muihin tekniikanaloihin, ajoneuvoala sijoittuu lähelle valtakunnallista keskiarvoa. Koulutusaloittain kansainväliset liikkuvuudet olivat vuonna 2017 esimerkiksi tekniikan- ja liikenteen alalla 3,6 % aloittaneista. (Korkala, 2018 16.)

TAULUKKO 1. Suhteelliset liikkuvuudet valtakunnallisesti 2017

Vuosi 2017	Liikku- vuu- det luku- määrä	Aloitta- neet opis- kelijat	Liikku- vuus % aloitta- neet	Opiskelijat kokonais- lukumäärä	Liikku- vuus % kokonais- luku- määrä
Sosiaali- ja terveysalan perustutkinto	615	15408	3,99 %	35 267	1,74 %
Hotelli- ja ravintola- ja catering- alan perustutkinto	412	5 463	7,54 %	12 441	3,31 %
Liiketalouden perustutkinto	411	10 483	3,92 %	25 543	1,61 %
Autoalan perustutkinto	111	3 198	3,47 %	7 909	1,40 %
Sähkö ja automaationtekniikan perustutkinto	100	3 824	2,62 %	10 475	0,95 %
Logistiikan perustutkinto	44	4 044	1,09 %	8 793	0,50 %
Kone ja metallialan perustut- kinto ja kone- ja tuotantotekni- kan perustutkinto	30	2 535	1,18 %	6032	0,50 %

2.9 Kansainvälisyys Koulutuskeskus Salpauksessa

Koulutuskeskus Salpauksessa on vuosittain ulkomailla eri pituisia opintojaksoja, opiskelijat ovat joko yrityksissä koulutussopimuksella oppimassa tai ulkomaisessa oppilaitoksessa opiskelijana. Opintojakson pituus ulkomailla vaihtelee kahdesta jopa kahteentoista viikkoon, näillä jaksoilla on vuosittain toista sataa Salpauksen opiskelijaa. Suosituimpia kohteita ovat olleet Alankomaat, Espanja, Saksa ja muut Euroopan maat, sekä jaksoja suoritetaan Aasiassa ja muualla Euroopan ulkopuolisilla alueilla.

Koulutuskeskus Salpauksen kansainvälisiä liikkuvuuksia on tilastoitu vuosittain *taulukko 2*. taulukossa liikkuvuuksia on kerätty vuodesta 2010 lähtien, vuosia 2020, 2021 sekä 2022 ei tässä tutkimuksessa käsitellä niiden merkittävän poikkeavuuden normaalista tilanteesta. Ulkomaiden liikkuvuudet on erotettu tilastoinnissa opiskelijoiden ja henkilöstön liikkuvuuksiin.

TAULUKKO 2. Liikkuvuudet koulutuskeskus Salpauksessa vuosina 2010–2019

Vuosi	Lähteneet opiskelijat	Lähteneet opiskelijat lyhyet	%	Saapuneet opiskelijat	Lähtevä henkilöstö	Lähtevä henkilöstö lyhyet	Saapuva henkilöstö
2010	117	67	3,4 %	69	69	-	127
2011	169	184	6,5 %	46	45	164	170
2012	124	156	5,1 %	22	22	89	8
2013	132	95	4,1 %	40	40	98	87
2014	100	24	2,3 %	44	44	98	35
2015	96	38	2,5 %	78	78	33	36
2016	98	85	3,6 %	22	22	26	75
2017	103	11	2,5 %	30	30	35	96
2018	73	28	2,1 %	42	30	84	79
2019	77	13	1,8 %	93	41	28	104

Suomesta ulkomaille suuntautuvat liikkuvuudet on jaoteltu pitkiin ja lyhyisiin liikkuvuuksiin ulkomailla. Opiskelijan liikkuvuuden ollessa alle kaksi viikkoa on kyseessä lyhyt liikkuvuus ja vastaavasti henkilöstön liikkuvuuden ollessa alle viisi päivää on kyseessä lyhyt liikkuvuus. Vastaavasti opiskelijan ulkomaanjakson pituuden ollessa kaksiviikkoa tai enemmän on liikkuvuus tilastoitu pitkäksi. Henkilöstön ulkomaan liikkuvuuden ollessa kestoltaan viisi päivää tai pidempi on se tilastoitu pitkäksi. Salpaukseen saapuvien ulkomaalaisten opiskelijoiden ja henkilöstön liikkuvuuksien pituuksien kestoja ei ole tilastointiin eroteltu. (Korkala, 2019 6.)

Opiskelijoille laaditaan HOKS henkilökohtainen opetusta koskeva suunnitelma, suunnitelmaan voidaan kaikissa perustutkinnoissa sisällyttää opintoja ulkomailla. Opiskelijan HOKS voidaan sisällyttää kansainvälinen opintopolku, joka voi olla työssäoppimisjakso ulkomailla tai opiskelu ulkomailla yhteistyöoppilaitoksessa. Kansainvälinen opintopolku voi myös pitää sisällään kotikansainvälisyyttä. Kotikansainvälisyydellä tarkoitetaan kotimaassa tapahtuvaa kansainvälistä toimintaa. Kansainvälinen opiskelijan henkilökohtainen opetussuunnitelma voi myös olla edellä mainittujen yhdistelmä.

2.10 Koulutuskeskus Salpauksen tavoitteet kansainvälisessä toiminnassa

Koulutuskeskus Salpauksen tavoitteena on olla kansainvälisesti kehittyvä oppilaitos, jolla on kaikilla koulutusaloilla työelämän tarpeisiin kehittyvät kansainväliset suhteet. Koulutuskeskus Salpauksen strategian kansainvälisen toiminnan tavoite on tarjota kaikille tutkintoa suorittaville tarvittavat tiedot ja taidot sekä osaaminen toimimiseen globaalissa työyhteisössä, monikulttuurisessa maailmassa ja kansainvälisessä elinkeinoelämässä. Opintoja ja työpaikalla tapahtuvaa osaamisen kehittämiseen ulkomailla on kaikilla opiskelijoilla yhdenvertaiset mahdollisuudet tutkin-nosta riippumatta. Tavoitteena on mahdollistaa kaikkien opiskelijoiden osallistuminen, heille parhaiten sopivalla tavalla kansainvälistymiseen. Kotikansainvälistyminen on mahdollistaja, jolla voidaan osallistuttaa kaikki opiskelijat sopivalla tavalla kansainvälisiin toimiin. (Koulutuskeskus Salpaus 2021.)

Koulutuskeskus Salpauksen kansainvälisen toiminnan muotoja ovat: opiskelijoiden henkilökohtaiset opintopolut eli HOKS, henkilöstön kansainvälisyyspolku, kotikansainvälistyminen, kansainväliset osaamisen kehittämisen hankkeet, kansainvälinen ammattitaitokilpailutoiminta (EuroSkills ja World Skills Competition), koulutuskeskus Salpaukseen saapuvat kansainväliset vieraat, yhteistyö kansainvälisesti toimivien yritysten kanssa ja teemapäivät Koulutuskeskus Salpauksen tapahtumissa. (Koulutuskeskus Salpaus 2021.)

2.11 Kansainvälisyyden merkitys työelämälle

Opiskelijoiden ulkomaanjaksolla vahvistuvat seuraavat taidot muun muassa kuten vuorovaikutus, yhteistyötaidot, ammattietiikka, oppiminen, ongelman ratkaisukyky, kulttuuriosaaminen ja kielitaito kyseiset taidot ovat työelämässä arvostettavia taitoja. Kansainväliset kokemukset parantavat opiskelijan työllistymis- ja uramahdollisuuksia valmistumisen jälkeen. Kansainvälinen osaaminen on merkittävä kilpailutekijä niin yksilölle, kuin organisaatiolle sekä yhteiskunnalle. (Martela, Parkkonen & Vataja 2019 1–8.; Opetushallitus Fakta Express 3A/2020 2–6.)

Koulutuskeskus Salpauksen tavoitteena on yhteistyön ja verkostojen vahvistaminen työelämässä niin kotimaassa sekä ulkomailla Koulutuskeskuksella Salpaus on keskeinen asema työelämän tarpeisiin perustuvassa kehityksessä ja verkostoitumisessa. Kansainväliset yhteistyö yritykset antavat työntekijöillemme myös mahdollisuuden päivittää taitojaan kansainvälisten osaamisvaatimusten ja

tietämyksen mukaisesti. Päivitämme jatkuvasti kykyämme toimia alueellisissa, kansallisissa ja kansainvälisissä verkostoissa, esimerkiksi mahdollistamalla opiskelijan työssäoppimisjakson Suomalaisen yrityksen ulkomaisessa liiketoimintayksikössä. (Koulutuskeskus Salpaus 2021)

Rekrytointitilanteessa merkittävä osa työnantajista pitävät valintaa tehdessään hakijoiden tärkeimpinä valmiuksina muun muassa uteliaisuutta, ongelmanratkaisutaitoja, suvaitsevuutta ja itseluottamusta. (Teeri 2019, 31.) Opiskelijoiden kokemuksia Erasmus+ -ohjelmasta on kartoitettu vuosilta 2017–2019. Opetushallituksen Fakta Express 3A 2020 julkaisussa käsitellään opiskelijoiden kokemuksia, jotka on saatu Euroopan komission Mobilit Tool -raporttijärjestelmästä. Suurin osa opiskelijoista kokee, että ulkomaanjaksolla heidän työelämätaitonsa vahvistuivat kyseisellä jaksolla. (Opetushallitus Fakta Express 3A 2020, 4.)

Kansainvälisyys on erittäin tärkeä ja arvokas ominaisuus nykypäivän monikulttuurisessa työelämässä. Se viittaa kykyyn toimia ja sopeutua kansainvälisessä ympäristössä sekä työskennellä ihmisten kanssa eri kulttuureista ja taustoista. Kansainvälisyys voi olla merkityksellistä sekä yksilölle, että organisaatiolle ja se vaikuttaa useisiin työelämän näkökohtiin. Monet yritykset ja organisaatiot toimivat kansainvälisillä markkinoilla, ja kansainvälisyys on avain menestykseen näillä aloilla. Kansainväliset kokemukset ja taidot ovat tärkeitä, kun yritykset pyrkivät laajentamaan toimintaansa ulkomaille, neuvottelemaan kansainvälisten kumppaneiden kanssa ja ymmärtämään globaaleja liiketoimintatrendejä.

Kansainvälisyys auttaa ymmärtämään ja arvostamaan erilaisia kulttuureita, mikä puolestaan edistää kulttuurienvälistä viestintää ja yhteistyötä. Taito navigoida kulttuuristen erojen läpi auttaa luomaan hyviä työsuhteita ja välttämään väärinkäsityksiä ja konflikteja. Kansainvälisyys voi vaatia useiden kielten osaamista, mikä helpottaa kommunikointia eri maiden ja kulttuurien välillä. Kielitaito avaa ovia uusille mahdollisuuksille ja auttaa luomaan vahvoja suhteita monikielisissä ympäristöissä. Kansainvälisyys edistää monimuotoisuutta ja inklusiivisuutta työpaikoilla. Monikulttuurinen työympäristö voi lisätä luovuutta, innovaatiota ja erilaisia näkökulmia, mikä puolestaan johtaa parempiin päätöksiin ja tuloksiin. (Brandenburg, Berghoff & Taboadela 2014,3–4.; Opetushallitus Fakta Express 3A 2020, 5–6.)

Kansainvälisyys tarjoaa mahdollisuuden laajentaa verkostoja ympäri maailmaa, mikä voi olla arvokasta uran ja liiketoiminnan kannalta. Verkostojen avulla voi saada tietoa uusista trendeistä ja

mahdollisuuksista sekä löytää potentiaalisia kumppaneita ja asiakkaita. Kansainvälisessä työympäristössä toimiminen altistaa yksilön haasteille ja mahdollisuuksille, jotka auttavat heitä kehittymään henkilökohtaisesti ja ammatillisesti. Kansainväliset kokemukset vaativat sopeutumiskykyä, joustavuutta ja itsensä kehittämistä. Kansainvälisyys on arvokas taito työelämässä, joka voi edistää yksilön uraa ja organisaation menestystä. Se vaatii avoimuutta, kulttuurien kunnioittamista ja halua oppia uutta. Organisaatiot, jotka arvostavat ja edistävät kansainvälisyyttä, ovat usein paremmin valmistautuneita toimimaan globaalissa liiketoimintaympäristössä ja menestymään kansainvälisillä sekä kotimaan markkinoilla. (Brandenburg ym.2014, 3–4.; Opetushallitus Fakta Express 3A 2020, 3.)

3 OPISKELJOIDEN KANSAINVÄLISYYS AUTOALAN OPINNOISSA

Ammatillista koulutusta on tutkittu Suomessa paljon. Kun hakee tutkimuksia, joissa on näkökantana kansainvälinen liikkuvuus, tutkimuksia on vähemmän. Aikaisempaa tietoa ja tilastoa löytyy Kansainvälisen liikkuvuuden ja yhteistyön keskus eli CIMO:n julkaisuista. Opetushallitus julkaisee myös tutkimuksia ja tilastoja sekä artikkeleja, joka käsittelee ammatillisen koulutuksen kansainvälisyyttä. CIMO on yhdistynyt Opetushallitukseen vuonna 2017.

Sami Puumalainen on myös vuonna 2017 YAMK-opinnäytetyössään Kansainvälisyys ammatillisten opettajien ammattitaidon kehittäjänä todennut myös, että ammatillista koulutusta on tutkittu melko mittavasti suomessa. Henkilöstön ja opettajien kansainvälistymistä tai kansainvälisyyttä on tutkimuksia vähemmän. Tutkimukset liittyvät lähinnä henkilöstön ja opettajien ammattitaidon kehittämiseen ja ylläpitoon. (Puumalainen 2017, 13.)

Asiantuntija liikkuvuuksien erityisesti ammatillisten opettajien substanssiosaaminen kehittyi merkittävästi opettajien liikkuvuus jaksolla. Opettajien ammatillinen osaaminen kasvoi ja asiantuntijuus vahvistui kansainvälisellä liikkuvuusjaksolla. Pedagogiset ja työyhteisön kehittämisen tiedot ja taidot, sekä ammatillisen verkostoituminen lisääntyivät asiantuntijan ulkomaanjaksolla. (Puumalainen 2017, 53.)

Ammatillisen koulutuksen kansainvälisyyttä on myös tutkinut YAMK-opinnäytetyössään Jaana Rajavuori vuonna 2011. Rajavuoren opinnäytetyö käsittelee osaamista ja asiantuntijuutta kansainvälisyydessä toisen asteen oppilaitoksessa. Jaana Rajavuori on todennut, että ammatillisen koulutuksen kansainvälisyyttä ei ole tutkittu paljoa. (Rajavuori 2011, 24.)

Kansainvälisessä toiminnassa asiantuntijan merkittäväksi osaamiseksi tai ominaisuudeksi koettiin luotettavuus, yhteistyötaidot, joustavuus ja ehdottoman tärkeäksi osaamiseksi kielitaito. Hyvällä kielitaidolla asiantuntijan on mahdollista rakentaa ja luoda kansainvälisiin kumppaneihin luotettava yhteistyöverkosto. Asiantuntijat korostivat joustavuuden olevan epämukavuuden sietämistä. (Rajavuori 2011, 65–69.)

Tanja Rajala on vuonna 2020 tutkinut Pro gradu työssään ammatillisen koulutuksen kansainvälisyyttä kulttuurisena pääomana. Tutkimuksessa on keskitytty opiskelijoiden halukkuuteen lähteä kansainväliseen vaihtoon ja seikkoihin, jotka vaikuttavat päätökseen hakeutua kansainväliseen opiskelijavaihtoon. Tutkimuksessa haetaan vastauksia muun muassa kuinka opiskelijoiden sosioekonominen asema vaikuttaa opiskelijan halukkuuteen hakeutua ulkomaanjaksolle. (Rajala 2020, 6.)

Riitta Karusaaren väitöskirja *Asiakaslähtöisyys osaamisperusteisessa ammatillisessa koulutuksessa* tarkastelee ammatillista koulutusta laaja-alaisesti, pääpainon ollen asiakaslähtöisyydessä ja osaamisperusteisuudessa. (Karusaari 2020, 13–14.)

Suomessa kansainvälisyyden tutkiminen on painottunut korkeakouluihin ja ammatillisessa koulutuksessa kansainvälisyyttä ja kansainvälistä osaamista on tutkittu ja sen vaikutuksia kartoitettu tähän mennessä hyvin vähän. Perinteisesti opiskelijat suuntautuvat ammatillisissa opinnoissa suorittavan portaan eli työväenluokan ammatteihin, jolloin kansainvälistymistä ohjaa käytännön läheisyys. Ammatillisen koulutuksen opiskelijat suuntautuvat työssäoppimaan ulkomaanvaihtoissa. (Rajala 2020,6.)

Mielenkiitaisia ja ajan kohtaisia tilastoja ja artikkeleja löytyy, jotka käsittelevät ammatillisen koulutuksen kansainvälisyyttä. Opetushallituksen vuosittain julkaisema *Kansainvälinen liikkuvuus ammatillisessa koulutuksessa 2017* ja *Kansainvälinen liikkuvuus ammatillisessa koulutuksessa 2018* sekä 2019 vuodelta. Opetushallituksen julkaisut *Faktaa 1A/2018 Laatussa ja kilpailukykyä* ja *Faktaa 1A/2016 Kansainvälisyys strategiassa ja oppilaitoksen arjessa*.

3.1 Ajoneuvoalan opiskelijoiden kiinnostus ulkomaanjaksolle

Koulutuskeskus Salpauksen ajoneuvoalanopiskelijoiden halukkuutta ulkomaanjaksolle, joko työssä oppimaan tai opiskelemaan yhteistyö ja kumppani oppilaitokseen ulkomaille. Kyselyn tarkoituksena oli selvittää, kuinka suuri on opiskelijoiden halukkuus ja valmiudet lähteä kansainväliseen vaihtoon. Kysely on suunnattu Koulutuskeskus Salpauksessa ajoneuvoalan perustutkintoa suorittaville opiskelijoille. Opiskelijoilla on takanaan jo noin vuoden opinnot ajoneuvoalalla koulutuskeskus Salpauksessa eli voidaan puhua toisen vuoden opiskelijoista. Kysely on myös toteutettu

vastaavana muiden oppilaitosten ajoneuvoalanopiskelijoille. Kyselyn muihin oppilaitoksiin olen jakanut työssäni muodostuneen verkoston kautta. Kyseillä toisiin oppilaitoksiin halusin vertailutietoa Koulutuskeskus Salpauksen opiskelijoiden vastuksiin.

Kysely on toteutettu nettikyselynä, jolloin kysely lomaketta on voinut helposti jakaa sähköisin viestimin, kuten WhatsApp-sovelluksella tai sähköpostilla sekä Wilma viestinä. Ensisijainen kyselylomakkeen tarkoituksena on antaa vastaus kuinka kiinnostuneita Koulutuskeskus Salpauksen ajoneuvoalan opiskelijat ovat lähtemään kansainväliseen vaihtoon ulkomaille, joko työssäoppimaan koulutusopimuksella tai ulkomaisen kumppanin oppilaitokseen opiskelemaan tai näiden yhdistelmä.

3.2 Kyselylomakkeen sisältö

Kyselylomake on pyritty pitämään mahdollisimman yksinkertaisena ja lyhyenä sekä vastaamisvaihtoehdot mahdollisimman selkeinä vaihtoehtoina. Kyselylomakkeeseen vastataan anonyymisti, kyselyn kohdejoukko oli rajattu Koulutuskeskus Salpauksen ajoneuvoalan toisen vuosikurssin opiskelijoihin. Kyselylomake alkaa väittämä kysymyksellä ”Minä haluan kv-vaihtoon” tarkoituksena oli erotella vastaajista Koulutuskeskus Salpauksen ajoneuvoalan opiskelijat, jotka ovat kiinnostuneet lähtemään ulkomaanjaksolle. Kyselylomakkeen jatkokysymykset valikoituivat ensimmäisen kysymyksen mukaan. Kyselylomakkeen jatkokysymyksillä oli tarkoituksena selvittää vastaajien mahdollisia syitä, miksi haluaa lähteä kansainväliseen vaihtoon tai miksi ei halua lähteä. Kyselylomakkeen jatkokysymyksiin on annettu valmiita vaihtoehtoja mahdollisiin syihin, joista vastaaja on voinut valita yhden tai useamman väittämän, joiden perusteella on valinnan tehnyt. Kyselylomakkeen jatkokysymyksissä on vastausvaihtoehtona muu. johon vastaaja on myös voinut kirjoittaa oman vastauksen lyhyesti.

3.3 Liikkuvuudet ajoneuvoalalla Koulutuskeskus Salpauksessa

Koulutuskeskus Salpauksen ajoneuvoalan liikkuvuudet ovat olleet viimeiset kymmen vuotta lähes saman tasoisia. Salpauksen ajoneuvoalalta lähtee keskimäärin 1–2 opiskelijaa ulkomaanjaksolle vuosittain, joko opiskelemaan oppilaitokseen tai työssäoppimaan. Opiskelijoiden liikkuvuusjaksojen pituudet ovat vaihdelleet yli kahdesta viikosta jopa kahdeksaan viikkoon.

Kansainväliset liikkuvuudet Koulutuskeskus Salpauksessa ajoneuvoalalla ovat suuntautuneet viime vuosina seuraaviin maihin Venäjä, Viro, Tanska, Ruotsi ja Korea. Osa kohdemaista ja yhteistyöoppilaitoksista ovat pitkäaikaisia kumppaneita Koulutuskeskus Salpaukselle. Kumppanuuksia muodostuu, joko opetushallituksen hankkeiden kautta tai Erasmus+ -ohjelman kautta. Erasmus+ -ohjelma on Euroopan unionin laatima ohjelma, joka mahdollistaa kouluttautumisen tai harjoitteluun ulkomaille niin nuorille, opiskelijoille ja aikuisille. Ohjelma mahdollistaa myös kansainvälisten kumppanien kanssa eurooppalaista yhteistyötä oppilaitoksille ja organisaatioille. (Opetushallitus 2021.)

Salpauksen ajoneuvoalan opiskelijoita vuosina 2017 ja 2018 sekä vuonna 2019 on käynyt ulkomaanvaihdoissa kaksi opiskelijaa vuodessa. Merkittävän lisäyksen ja kiinnostukseen on saanut aikaan mahdollisuus osallistua opiskelija vaihtoon Koreaan tasavaltaan eli Etelä-Koreaan. Koulutuskeskus Salpauksessa ajoneuvoalan opiskelijoiden kiinnostus ulkomaanjaksoihin on hieman kasvanut vuosien 2009–2016 vuosien tasosta.

3.4 Koulutuskeskus Salpauksen suhteelliset liikkuvuudet

Olen verrannut Koulutuskeskus Salpauksen ajoneuvoalan suhteellisiä liikkuvuuksia Koulutuskeskus Salpauksen kolmeen perustutkintoon, joista lähti vuonna 2016 eniten opiskelijoita ulkomaille vaihtoon ja vertailupohjana olen käyttänyt kahta muuta tekniikan ja liikenteen alaa. *taulukko 3.* on laadittu vuoden 2016 Koulutuskeskus Salpauksen tilastojen mukaan.

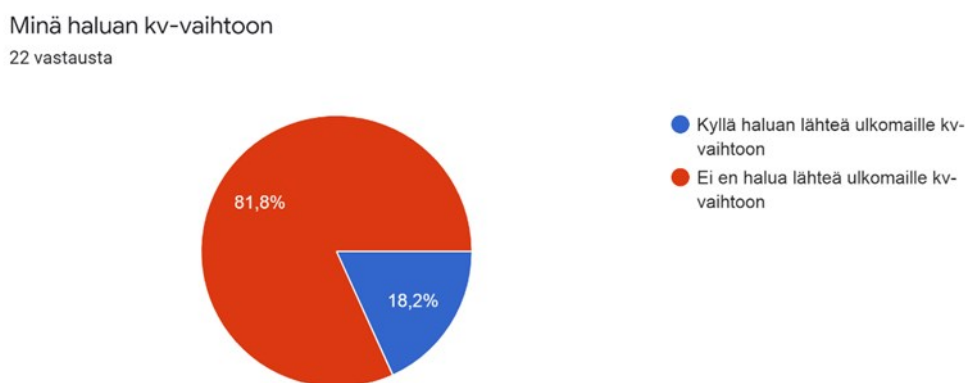
TAULUKKO 3. Koulutuskeskus Salpauksen suhteelliset liikkuvuudet vuonna 2016.

Vuosi 2016	Liikkuvuudet lukumäärä	Aloittaneet opiskelijat	Liikkuvuus % aloittaneet	Opiskelijat kokonaislukumäärä	Liikkuvuus % kokonaislukumäärä
Sosiaali- ja terveysalan perustutkinto	17	401	4,24 %	1217	1,40 %
Hotelli- ja ravintola- ja catering-alan perustutkinto	12	235	5,11 %	620	1,94 %
Liiketalouden perustutkinto	12	361	3,32 %	1105	1,09 %
Autoalan perustutkinto	1	73	1,37 %	242	0,41 %
Logistiikan perustutkinto	2	225	0,89 %	497	0,40 %
Kone ja metallialan perustutkinto ja kone- ja tuotantotekniikan perustutkinto	1	112	0,89 %	331	0,30 %

Taulukosta kolme voidaan havainnoida, että vuonna 2016 Koulutuskeskus Salpauksesta suhteellisesti eniten lähti opiskelijoita ulkomaille vaihtoon Hotelli- ja ravintola- ja catering-alan perustutkin-
nosta.

3.5 Salpauksen opiskelijoiden vastaukset kyselyyn

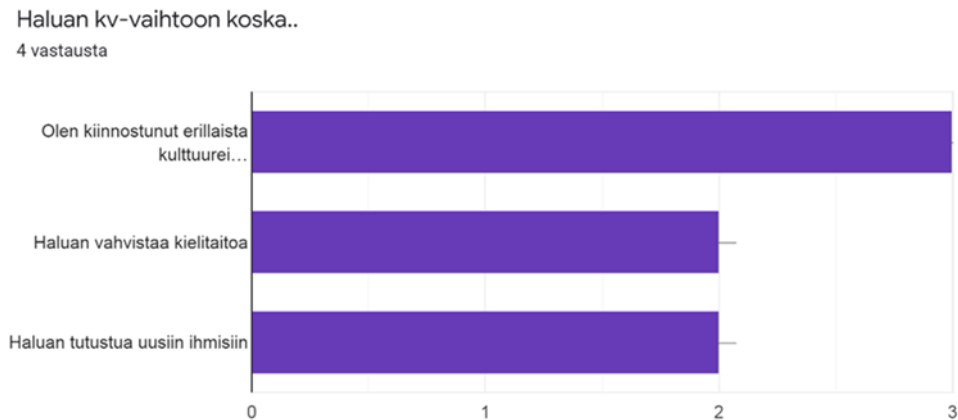
Ensimmäisen kyselylomakkeen lähetin Koulutuskeskus Salpauksen ajoneuvoalan toisen vuosikurssin opiskelijoille vuonna 2017 kevätlukukauden lopussa, joten vastaukset on annettu pääsääntöisesti kesäkuun 2017 alussa. Kyselylomake lähetettiin 36 opiskelijalle, joista kyselyyn vastasi 22 opiskelijaa. Kohderyhmän vastausprosentti oli 61 prosenttia. *Kuvio 3* kuvaa, kuinka moni kyseisen kyselyyn vastaajista haluaa kansainväliseen vaihtoon.

KUVIO 3. Vastaukset kysymykseen, kuinka moni haluaa kv-vaihtoon.

Kyselyyn vastanneista Koulutuskeskus Salpauksen ajoneuvoalan toisen vuosikurssin opiskelijoista 18,2 prosenttia haluaa kansainväliseen vaihtoon opiskelun aikana, eli vastanneista opiskelijoista neljä haluaa ulkomaanjaksolle. Kyselylomakkeen jatkokysymykset valikoituivat sen mukaan, kuinka opiskelija vastasi ensimmäiseen kysymykseen. Täydentävillä jatkokysymyksillä olen pyrkinyt selvittämään ulkomaanjaksolle haluavan opiskelijan mielenkiinnon kohteita ja mahdollisia syitä, miksi hän haluaa ulkomaille vaihtoon. Haluan myös tietää, miksi opiskelija ei halua lähteä ulkomaille opiskelemaan tai työssäoppimaan. Seuraavissa vastauksissa keskitytään opiskelijoihin, jotka haluavat lähteä ulkomaanjaksolle.

Ensimmäiseen jatkokysymykseen opiskelijat, jotka halusivat ulkomaille vaihtoon, vastasivat seuraavasti. Kolme neljästä opiskelijasta haluaa ulkomaille opiskelija vaihtoon, koska he haluavat tutustua erilaisiin kulttuureihin. Kaksi neljästä vastaajasta haluaa vahvistaa omaa kielitaitoaan ja samoin kaksi neljästä opiskelijasta haluaa tutustua uusiin ihmisiin. (Kuvio 4.)

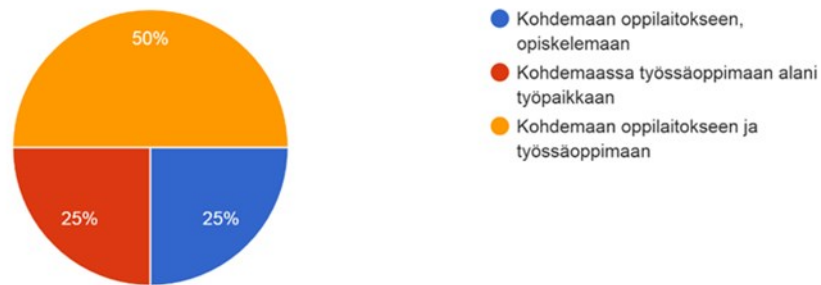

KUVIO 4. Vastaukset, miksi opiskelijat haluavat kansainväliseen vaihtoon

Ulkomaille vaihtoon haluavista opiskelijoista neljästä opiskelijasta vastasi, että kun oppilaitos osallistuu kustannuksiin maksamalla kokonaan matka kulut tai osittain he haluavat ulkomaanjaksolle. Ilmeisesti oppilaitoksen taloudellinen tuki koetaan tärkeäksi ja merkittäväksi jotta voidaan ulkomaanjaksolle lähteä.

Ulkomaanjaksolle haluavista opiskelijoista neljästä opiskelijasta kaksi haluaa, sekä työssäoppiin ja kohdemaan oppilaitokseen opiskelemaan, yksi vastaajista haluaa vain työssäoppimaan sekä yksi opiskelija vain oppilaitokseen opiskelemaan. Kokemuksestani tiedän, että työssäoppimisen mahdollisuudet riippuvat kohdemaasta todella paljon. Kohdemaan opetuskuulttuuri voi suosia erittäin voimakkaasti työssäoppimista tai perinteistä kouluoppimismallia. Eräissä maissa työssäoppimisenkäytänteitä ei ole lainkaan, vaan opiskelu tapahtuu vain oppilaitoksissa ja valmistumisen jälkeen siirrytään työelämään. (Kuvio 5.)

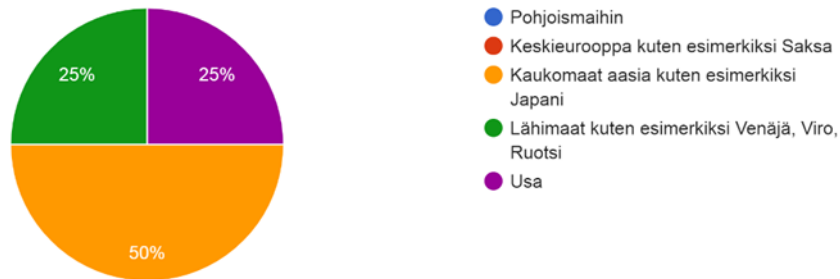
Haluan ulkomailla kv-vaihdossa
4 vastausta

KUVIO 5. Vastaukset, kuinka opiskelijat haluavat opiskella ulkomailla.

Kuviosta 6. nähdään, että neljästä opiskelijasta vain yksi opiskelija haluaisi kansainväliseen vaihtoon Euroopan valtioihin ja myös siinä Suomen lähimaihin. Vastaaajista kolmea kiinnostivat kauempana sijaitsevat kohteet kuten kahta opiskelijaa Aasian valtiot ja yhtä opiskelijaa Yhdysvallat.

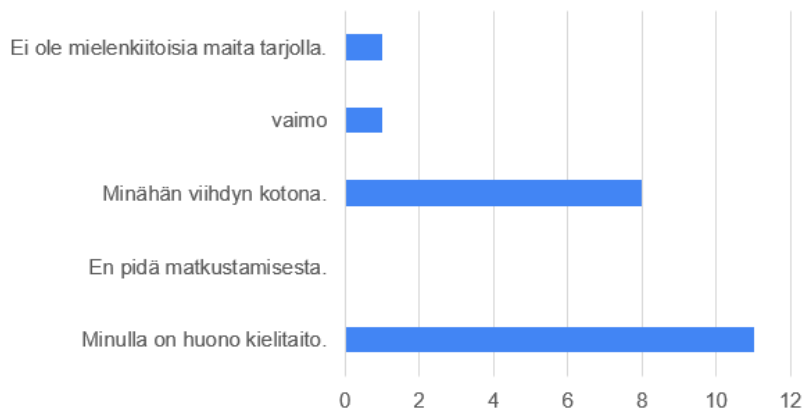
Minä lähtisin mieluiten
4 vastausta

KUVIO 6. Vastaukset, minne maanosaan tai maahan opiskelija haluaa lähteä opiskelemaan.

Seuraavaksi esittelen kyselyyn vastanneiden opiskelijoiden vastauksia, jotka eivät halua lähteä vaihtoon ulkomaille. Ensimmäinen jatkokysymys on vastannut 17 opiskelijaa 18 opiskelijasta, jotka eivät halua lähteä kansainväliseen vaihtoon. Kysymykseen vastanneista 11 opiskelijaa, eli noin 65 prosenttia, ei halua lähteä ulkomaille vaihtoon, koska he kokivat kielitaitonsa huonoksi. Kahdeksan kysymykseen vastannutta opiskelijaa eivät halua lähteä ulkomaille, koska he viihtyvät kotona. Yksi kysymykseen vastanneista opiskelijoista ilmoitti vastauksessaan syyksi puolison, joten hän ei voi lähteä ulkomaille vaihtoon. Yksi kysymykseen vastanneista vastaajista ilmoitti, että ei ole mielenkiintoisia maita tarjolla vaihto-ohjelmissa. (Kuvio 7.)

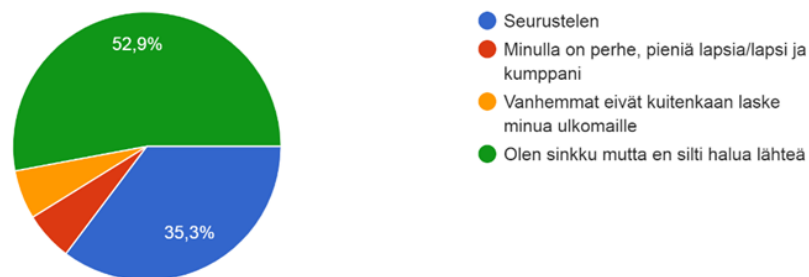
En halua ulkomaille koska

KUVIO 7. Vastaukset, miksi opiskelijat eivät halua lähteä ulkomaille.

Seuraavalla jatkokysymyksellä olen tavoitellut vastausta, vaikuttaako vastaajan perhe tai seurustelusuhteet halukkuuteen lähteä ulkomaille vaihtoon. Vastaajista yli puolet ilmoittaa, että ei ole parisuhteessa, mutta ei halua silti lähteä ulkomaanjaksolle. Yli kolmannes vastaajista ilmoittaa, että ei lähde tai halua ulkomaille vaihtoon, kun seurustelee. Yksi vastaajista ilmoitti, että hänellä on perhe ja näin ei voi osallistua ulkomaanjaksolle. Kysymykseen vastanneista opiskelijoista yksi ilmoittaa syyksi, että vanhemmat eivät laske häntä ulkomaille vaihtoon. (Kuvio 8.)

Minä en halua ulkomaille kun 17 vastausta

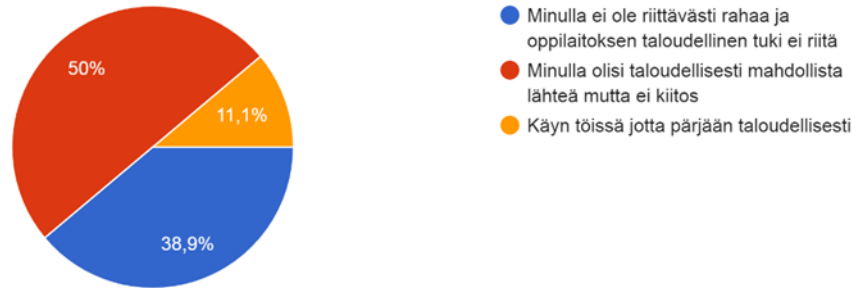

KUVIO 8. Jatkokysymys kaksi vastausta, opiskelija ei halua ulkomaille kun.

Jatkokysymyksellä kolme haen vastausta, vaikuttaako opiskelijan taloudellinen tilanne halukkuuteen ulkomaanjaksolle. Kysymykseen on vastannut 18 opiskelijaa, joista puolet ilmoittaa, että taloudellisesti olisi mahdollista lähteä ulkomaille vaihtoon, mutta ei vain tahdo lähteä. Kysymykseen vastanneista seitsemän opiskelijaa eli lähes 40 prosenttia ilmoittaa esteeksi taloudellisen tilanteen.

Kaksi opiskelijaa kysymykseen vastanneista ilmoittaa tekevän töitä opintojen ohella, jotta he pärjäävät taloudellisesti. Vastauksista voi päätellä, että yli puolet vastaajista ei taloudellisen tilanteen takia voi lähteä ulkomaille vaihtoon. (Kuvio 9.)

En halua lähteä ulkomaille kun
18 vastausta

KUVIO 9. Vastaukset opiskelijan taloudellisen tilanteen vaikutuksesta halukkuuteen ulkomaan vaihtoon.

Viimeisellä jatkokysymyksellä haen lähinnä vahvistusta, ovatko aikaisemmat syyt haluttomuudesta kansainväliseen vaihtoon yhtenevät aikaisemmissä kysymyksissä mainittuihin syihin. Kysymykseen on vastannut 14 opiskelijaa, jotka eivät halua kansainväliseen vaihtoon. Lähes kolmannes opiskelijoista vastaa tässä kysymyksessä syyksi, että heillä ei ole riittävästi tietoa kansainvälisistä vaihto-ohjelmista, jotta hakeutuisivat ulkomaanjaksolle. Kuviossa 10. nähdään opiskelijoiden vastaukset vaihtoehtoihin.

En halua lähteä ulkomaille koska
14 vastausta

KUVIO 10. Jatkokysymyksen neljä vastaukset, opiskelija ei halua lähteä ulkomaille koska.

Yli 40 prosenttia opiskelijoista vastasi syyksi, ettei vain halua lähteä ulkomaille, kun se ei tunnu mielenkiitoiselta tai mielekkäältä. Vain yksi kysymykseen vastanneista opiskelijoista ilmoitti, että

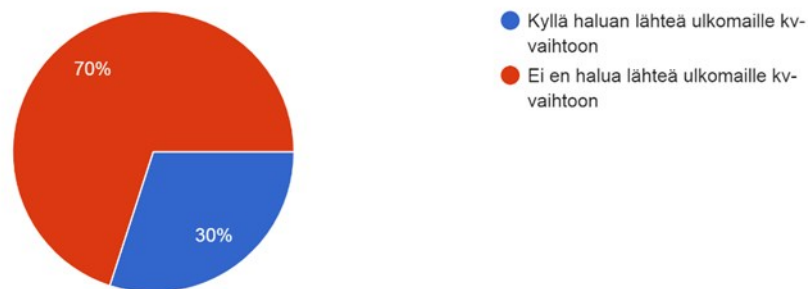

syynä on huono kielitaito, kun aikaisemmin esitetystä kysymyksessä vastanneista jopa 11 vastaajaa kertoi sen syyksi, että ei halua ulkomaanjaksolle.

3.6 Salpauksen ajoneuvoalan opiskelijoiden vastaukset 2019

Vuonna 2019 lähetin vastaavan kyselyn opiskelijoille kuin vuonna 2017. Opiskelijat ovat edelleen ajoneuvoalan perustutkinnon opiskelijoita, niin kutsuttuja toisen vuosikurssin opiskelijoita. Kysely on lähetetty 34 opiskelijalle, ja kyselyyn vastasi 20 opiskelijaa. Kyselyyn vastasi noin 59 prosenttia opiskelijoista, vastausprosentti hieman alhaisempi kuin edellisessä kyselyssä vuonna 2017. Kyselyyn vastanneista opiskelijoista kuusi opiskelijaa haluaa lähteä kansainväliseen vaihtoon, joka on kaksi opiskelijaa enemmän kuin edellisessä kyselyssä. *Kuviossa 11.* nähdään opiskelijoiden vastausten jakautuminen vuonna 2019.

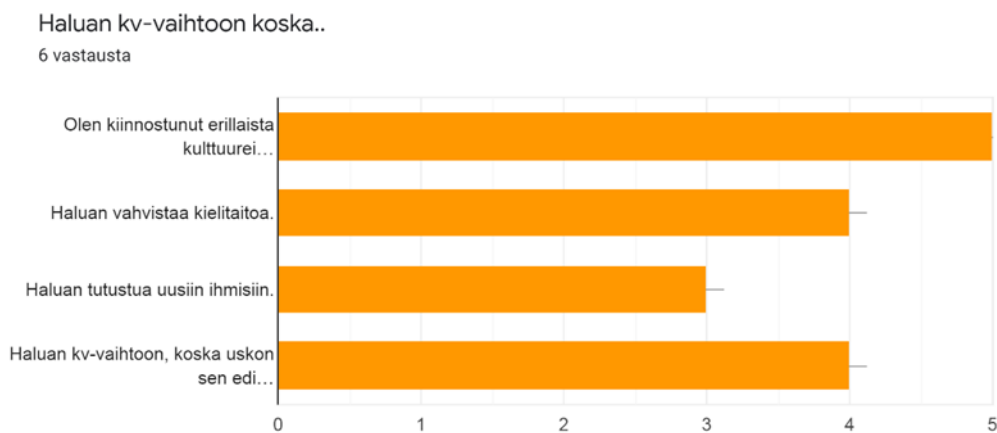
Minä haluan kv-vaihtoon
20 vastausta

KUVIO 11. Salpauksen ajoneuvoalan opiskelijoiden vastaukset vuonna 2019 kuinka moni haluaa kansainväliseen vaihtoon.

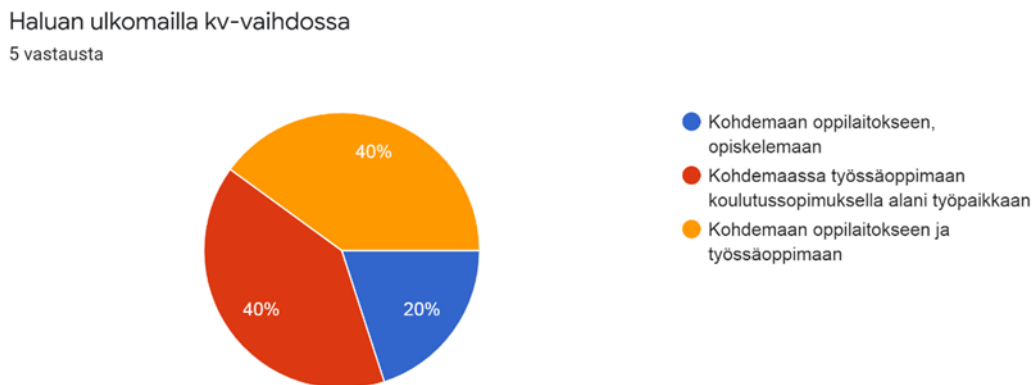
Vuonna 2019 lähetetyssä kyselyssä korostuu samoin kuin edellisessä kyselyssä vuonna 2017, että oppilaitoksen taloudellinen tuki on merkittävä kannustin hakeutumiselle ulkomaanjaksolle. Kaikki opiskelijat vastasivat, että haluavat osallistua kansainväliseen vaihtoon, kun oppilaitos maksaa osan tai kaikki matkakustannukset. Kuudesta opiskelijasta kysymykseen vastasi kaikki kuusi opiskelijaa. Oppilaitoksen osallistumisella ulkomaanjakson kustannuksiin on suuri merkitys kansainväliseen vaihtoon lähteville opiskelijoille.

Ensimmäinen jatkokysymys vuonna 2019, jolla haetaan vastuksia miksi opiskelija haluaan kansainväliseen vaihtoon. Kyseiseen jatkokysymykseen opiskelijat vastasivat hieman eri tavalla kuin vuonna 2017. Useampi ulkomaille haluavista opiskelijoista haluaa ulkomaille vahvistaakseen kielitaitoaan ja tutustua erilaisiin kulttuureihin. Neljä kuudesta opiskelijasta haluaa kansainväliseen vaihtoon, koska uskoo sen edistävän työllistymistä tai jatko-opintoja. Vastaajista edelleen puolet valitsivat yhdeksi syyksi tutustumisen uusiin ihmisiin. Merkittävänä muutoksena pidän kuitenkin sitä, että ulkomaanjaksolle haluaisi lähteä kuusi opiskelijaa vuonna 2019, mikä on selvästi enemmän kuin vuoden 2017 kyselyssä. *Kuviossa 12.* nähdään vastauksia opiskelijoiden syistä halun ulkomaanjaksolle.

KUVIO 12. Vastaukset vuonna 2019, opiskelijat haluavat ulkomaille vaihtoon koska.

Kyselyyn vuonna 2019 vastanneista ajoneuvoalan salpauksen opiskelijoista haluavat ulkomaanjaksolla työssäoppimaan tai oppilaitokseen opiskelemaan sekä työssäoppimaan. Vain yksi opiskelija viidestä haluaa vain pelkästään ulkomailta oppilaitokseen opiskelemaan.

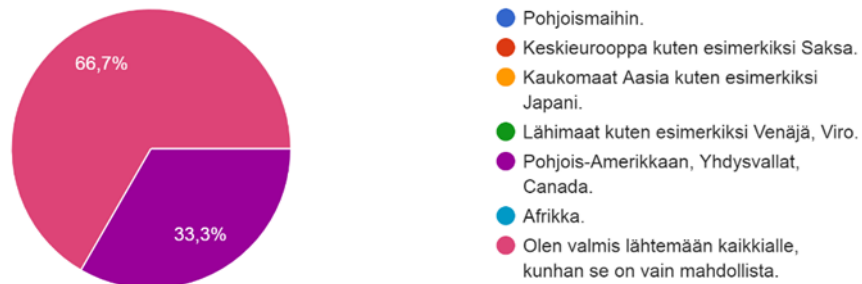

KUVIO 14. Vastaukset vuonna 2019, kuinka opiskelijat haluavat opiskella ulkomailta.

Vuonna 2017 vastanneista opiskelijoista samoin yksi neljästä haluaa ulkomailla vain oppilaitokseen opiskelemaan. Opiskelijoiden mielenkiinto on tämän kysymyksen mukaan hyvin saman tapainen kuin vuonna 2017. Opiskelija haluavat kohdemaassa ulkomaanjaksolla työssäoppimaan pelkäänsä tai opiskelemaan oppilaitokseen sekä työssäoppimaan.

Vuoden 2019 kyselyssä opiskelijoiden kohdemaalla tai maanosalla ei ole yhtä suurta merkitystä kuin vuonna 2017. Opiskelijat haluavat ulkomaille vaihtoon, kunhan se vain on mahdollista, joten ulkomaanjakson kohdemaalla ei ole merkitystä. Kuudesta vastaajasta neljälle ei ole kohdemaalla merkitystä, kaksi vastaajista haluaisi ulkomaille Pohjois-Amerikkaan. Vuonna 2017 vastaajat ilmaisivat mielenkiinnon kohteet ulkomaanjaksolle konkreettisemmin, kun taas vuonna 2019 yli puolet vastaajista on valmiita lähtemään kaikkiin kohtemaihin. Kun opiskelijat ovat avoimempia kaikille vaihtoehdoille kohdemaista, on kansainväliseen vaihtoon helpompaa löytää yhteistyökumppanit, kuten Erasmus plus -ohjelman kautta. (kuvio 15.)

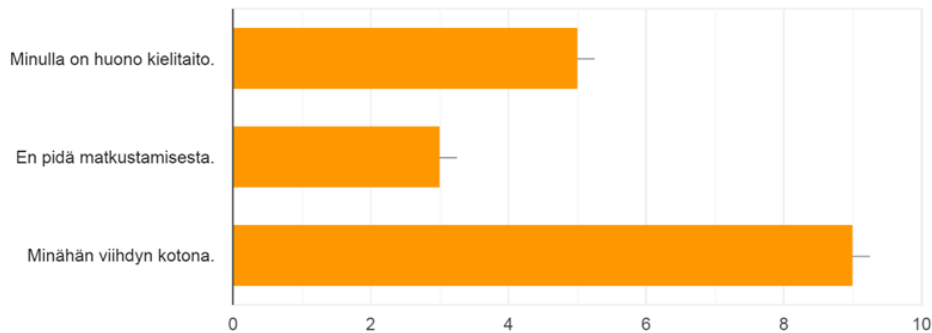
Minä lähtisin mieluiten
6 vastausta

KUVIO 15. Jatkokysymys neljä vastaukset vuonna 2019, minne maanosaan tai maahan opiskelija haluaa lähteä opiskelemaan.

Vuoden 2019 kyselyn vastauksista merkittävä muutos kielitaidon merkityksestä, haluaako opiskelija lähteä ulkomaille vaihtoon. Vuonna 2017 vastanneista Salpauksen ajoneuvoalan opiskelijoista lähes 65 prosenttia ei halunnut lähteä ulkomaille vaihtoon, koska piti kielitaitoaan heikkona. Vuonna 2019 vastanneista opiskelijoista hiukan alle 40 prosenttia piti kielitaitoa esteenä hakeutumiselle ulkomaanjaksolle. Kun kaksi vuotta sitten halukkuudelle hakeutua kansainväliseen opiskelija vaihtoon useimmat opiskelijat näkivät esteenä huonon kielitaidon, vuoden 2019 kyselyssä korostuu muut syyt. Kuviossa 16 nähdään opiskelijoiden vastukset vuodelta 2019 miksi opiskelija ei halua kansainväliseen vaihtoon.

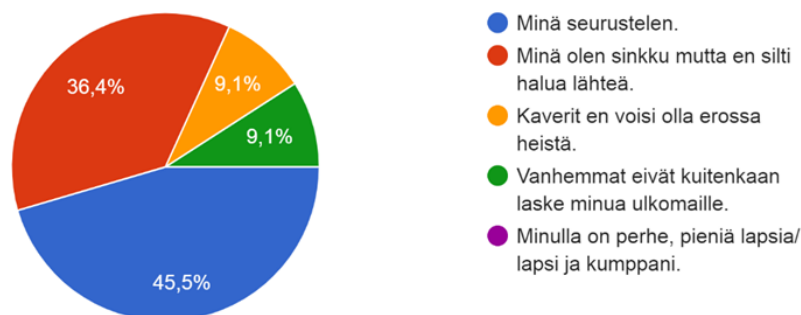
En halua ulkomaille koska
13 vastausta

KUVIO 16. Vastaukset vuonna 2019, opiskelija ei halua ulkomaille koska

Vuonna 2019 ajoneuvoalan Salpauksen opiskelijoista kyselyyn vastanneista opiskelijoista 45,5 prosenttia ilmoitti, että ei halua lähteä kansainväliseen vaihtoon, koska hän on parisuhteessa. Vuonna 2017 kyselyyn vastanneista Salpauksen ajoneuvoalan opiskelijoista noin 35 prosenttia ilmoitti syyksi seurustelun, että ei halua lähteä kansainväliseen vaihtoon ulkomaille. Vuonna 2017 kysymykseen vastanneista yli puolet ilmoittivat, että eivät seurustele tai ole parisuhteessa, eivätkä halua lähteä ulkomaille kansainväliseen vaihtoon. Vastaavasti vuonna 2019 kysymykseen vastanneista opiskelijoista noin 36 % eivät seurustele eivätkä halua lähteä kansainväliseen vaihtoon. Opiskelijoiden vastaukset vuonna 2019 *kuviossa 17*.

Minä en halua ulkomaille kun
11 vastausta

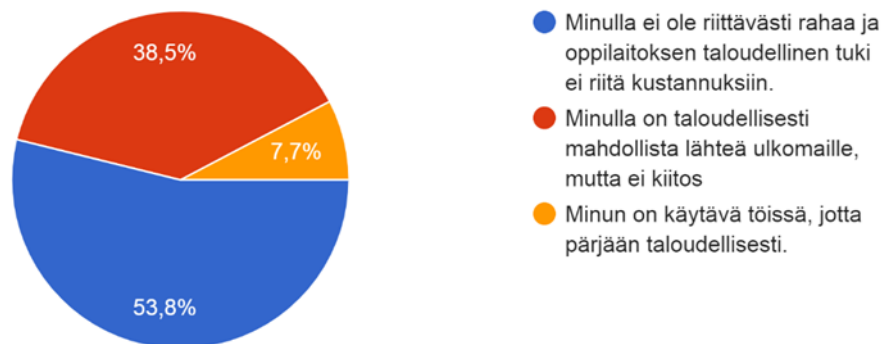
KUVIO 17. Vastaukset vuonna 2019, opiskelija ei halua ulkomaille kun.

Kysymykseen vastanneista opiskelijoista vuosina 2017 ja 2019 molempina vuosina vain yksi opiskelija ilmoitti, että ei voi lähteä kansainväliseen vaihtoon, koska ei voi olla erossa kavereista. Myös väittämään, että ”vanhemmat eivät kuitenkaan laske minua ulkomaille” vastasi samoin molempina vuosina 2017 ja 2019 yksi opiskelija, ettei siksi voi lähteä kansainväliseen vaihtoon.

Vuonna 2019 Salpauksen ajoneuvoalan opiskelijoista kyselyyn vastanneista yli puolet ilmoitti esteeksi taloudellisen tilanteen, vastaava prosenttiluku oli vuonna 2017 hieman alle 40 prosenttia. Vuonna 2019 vastaavasti hieman alle 40 prosenttia vastaajista ilmoitti, että on taloudellisesti mahdollista lähteä ulkomaille vaihtoon mutta ei halua lähteä vastaava lukuarvo oli 2017 puolet vastaajista. Vuonna 2019 yksi vastaaja ilmoitti, että hänen on käytävä töissä, jotta hän pärjää taloudellisesti. Vuoden 2019 opiskelijoiden vastaukset kuviossa 18.

En halua lähteä ulkomaille kun

13 vastausta

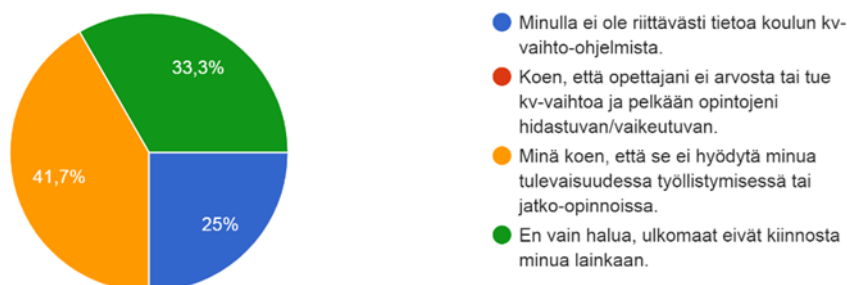
KUVIO 18. Vastaukset vuonna 2019, opiskelijoiden vastaukset talouden vaikutuksesta kansainväliseen vaihtoon.

Vuoden 2019 ja 2017 vastaustuloksissa vastaustulokset ovat kääntyneet toisin päin taloudellisen tilanteen osalta. Lukumäärällisesti vuosina 2017 ja 2019 seitsemän vastaajaa ilmoitti, että ei ole taloudellisesti mahdollista lähteä kansainväliseen vaihtoon. Suhteellisten vastausten käännteellisyys johtuu osittain kysymykseen vastanneiden lukumäärästä. Vuonna 2019 kysymykseen vastanneista opiskelijoista vastasi yli seitsemän prosenttia, että on käytävä töissä, jotta pärjää taloudellisesti. Vastaava luku vuonna 2017 oli hieman yli 11 prosenttia. Vuonna 2017 vastaajista kaksi ilmoitti, että heidän on käytävä töissä taloudellisen tilanteensa takia. Vuoden 2019 vastaajista yksi ilmoitti, että taloudellisen tilanteensa vuoksi hänen on käytävä töissä. Vastauksista voin päätellä, että vuonna

2019 kysymykseen vastanneista Salpauksen ajoneuvoalan opiskelijoista yli puolet eli noin 60 prosenttia ilmoittaa syyksi taloudellisen tilan, ettei halua lähteä kansainväliseen vaihtoon. Vastaavasti vuonna 2017 taloudellisen tilanteen vaikutus oli tasan 50 prosenttia.

Vuonna 2019 Jatkokysymykseen neljä vastanneista opiskelijoista lähes 42 prosenttia ilmoittaa syyksi, että kansainvälinen kokemus ei hyödytä häntä tulevaisuudessa työllistymisessä tai jatko-opinnoissa. Reilu kolmannes opiskelijoista vastasi, ettei vain halua lähteä ulkomaille. Vastaajista neljännes opiskelijoista ilmoitti, että heillä ei ole riittävästi tietoa koulun kansainvälisistä vaihto-ohjelmista neljännes opiskelijoista. (Kuvio 19.)

En halua lähteä ulkomaille koska
12 vastausta

KUVIO 19. Vastauksetvuonna 2019, opiskelija ei halua lähteä ulkomaille koska.

Vuonna 2017 kysymykseen vastanneiden opiskelijoiden vastaukset hajaantuivat enemmän, mutta jakautuivat kahteen syyhyn enemmän. Lähes kolmannes opiskelijoista koki vuonna 2017, että heillä ei ole riittävästi tietoa koulun kansainvälisistä vaihto-ohjelmista. Reilut 40 prosenttia vastanneista opiskelijoista ei vain halua lähteä ulkomaille vaihtoon vuonna 2017. Vuonna 2017 vain yksi vastaaja koki, että kansainvälinen vaihto ei hyödytä häntä tulevaisuudessa työllistymisessä tai jatko-opinnoissa, kun vastaavasti vuonna 2019 selkeä enemmistö vastaajista kokee niin, yli 40 prosenttia. Vuonna 2019 neljännes vastaajista oli sitä mieltä, että heillä ei ole riittävästi tietoa koulun vaihto-ohjelmista. Kolmannes vastanneista vuonna 2019 ei vain halua lähteä ulkomaille vaihtoon.

3.7 Muiden oppilaitosten vastaukset

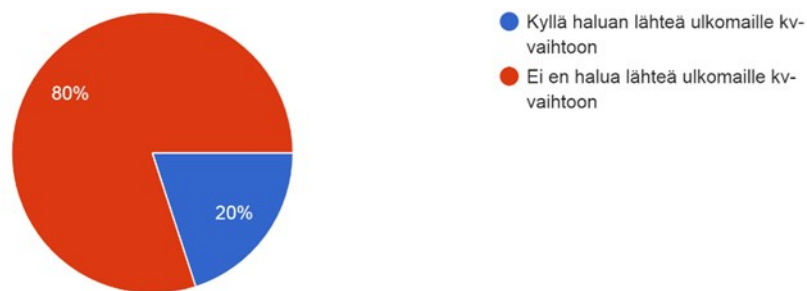
Olen lähettänyt kyselyn kolmeen ammattioppilaitokseen ajoneuvoalalle saadakseni kyselyyni vertailevuutta ammattioppilaitosten välillä. Kyselyyn valitut ammattioppilaitokset sijaitsevat Etelä-Suomessa ja on valittu mukaan kansainvälisten yhteistyö verkostojen kautta. Oppilaitosten kanssa ja henkilöiden kanssa on tehty yhteistyötä ajoneuvoalalla useiden vuosien ajan erilaisissa kansainvälisissä hankkeissa.

Kysely on jaettu yhdelle yhteistyöopettajalle, joka on välittänyt kyselyn ohjattavalleen ryhmälle. Vastauksia sain kahdesta oppilaitoksesta, yhdestä oppilaitoksesta en kyselyyn saanut vastauksia. Olen arvioinut toisen oppilaitoksen vastaus prosentiksi noin 50 prosenttia ja toisen oppilaitoksen vastaus prosentiksi noin 90 prosenttia, joka on varsin korkea. Vastaus prosentit perustuvat arvioon, joissa ryhmäkooksi on arvioitu 20 opiskelijaa. Oppilaitokset, joista sain, vastaukset olivat Keskiuudenmaan koulutuskuntayhtymä eli Keuda ja Omnia eli Espoon seudun koulutuskuntayhtymä.

3.8 Omnia ajoneuvoalan opiskelijaryhmän vastaukset

Omnia kyselyyn vastanneita oli erittäin vähän, vain kymmenen opiskelijaa kohderyhmästä. Omnian kyselyhetken tulos heijastelee saman suuntaista kiinnostusta kansainväliseen vaihtoon kuin Salpauksen ensimmäisen kyselyn vastaukset. Kyselyyn vastanneista opiskelijoista 20 prosenttia haluaa lähteä ulkomaille vaihtoon. Kyselyyn vastanneista opiskelijoista 80 prosenttia ei halua lähteä ulkomaille kansainväliseen vaihtoon. Kaikki vuonna 2019 kyselyyn vastanneet Omnian ajoneuvoalan opiskelijat, jotka halusivat lähteä ulkomaille vaihtoon, kokivat koulun taloudellisen tuen merkittäväksi syyksi vaihtoon lähtemiselle. Samoin myös vastasivat myös Salpauksen opiskelijat vuosina 2019 ja 2017. Opintojaksolle ulkomaille halutaan, kun oppilaitos osallistuu kustannuksiin. *Kuviossa 20* on Omnian ajoneuvoalan opiskelijoiden vastaukset vuonna 2019.

Minä haluan kv-vaihtoon
10 vastausta

KUVIO 20. Vastaukset 2019 Omnia kuinka moni opiskelija haluaa ulkomaille vaihtoon.

Kaikki vuonna 2019 kyselyyn vastanneet Omnian ajoneuvoalan opiskelijat, jotka halusivat lähteä ulkomaille, olivat kiinnostuneita työssäoppimisesta kohdemaassa. Vuonna 2019 Salpauksen ajoneuvoalan opiskelijat olivat enemmän kiinnostuneita joko pelkästään työssäoppimisesta tai sen yhdistelmästä oppilaitosopiskelun kanssa. Yksi kyselyyn vastanneista Salpauksen opiskelijoista ilmaisi halunsa opiskella ainoastaan oppilaitoksessa.

Vuonna 2019 Omnia-ajoneuvoalan opiskelijat vastasivat kysymykseen, miksi he haluavat suorittaa opintojakson ulkomailla. Kaikki kyselyyn vastanneet pitivät kaikkia syitä tärkeinä kansainväliseen vaihtoon hakeutumisessa. *Kuvio 21* esittää Omnian opiskelijoiden vastaukset.

Haluan kv-vaihtoon koska..
2 vastausta

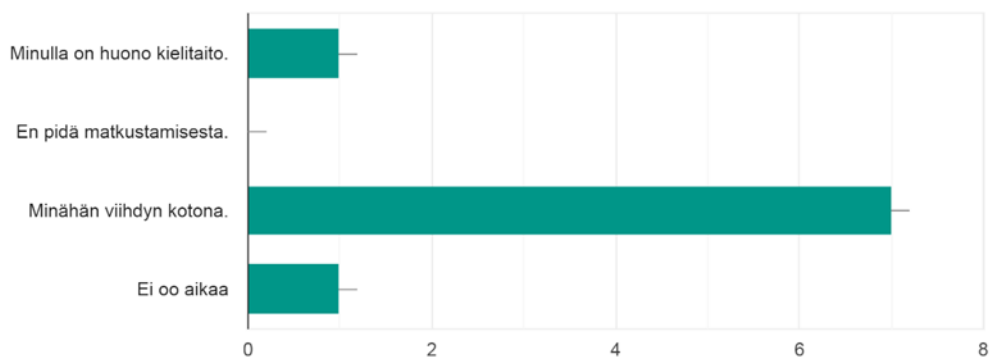
KUVIO 21. Omnian opiskelijoiden vastaukset vuonna 2019, haluan kv-vaihtoon koska.

Vuonna 2019 Omnian ajoneuvoalan opiskelijat, jotka halusivat lähteä ulkomaanjaksolle opintojensa aikana, olivat valmiita lähtemään minne tahansa ulkomaille, kunhan se oli mahdollista. Kohdemaan merkitys ei ollut yhtä suuri kuin Salpauksen ajoneuvoalan opiskelijoilla. Salpauksen opiskelijoista kolmannes vastaajista halusi vaihtoon Pohjois-Amerikkaan, ja lopuille vastaajista kohdemaalla ei ollut merkitystä.

Vuonna 2019 Omnian ajoneuvoalan opiskelijat eivät halunneet lähteä kansainväliseen vaihtoon ulkomaille, koska he viihtyivät paremmin kotona. Vastauksissa oli selvästi samankaltaisuuksia kuin Salpauksen ajoneuvoalan opiskelijoiden vastauksissa vuonna 2019. Vuonna 2017 Salpauksen ajoneuvoalan opiskelijoiden vastauksissa korostui huono kielitaito esteenä hakeutua ulkomaanjaksolle. Vuonna 2019 Salpauksen vastaajista selvästi useampi koki huonon kielitaidon esteeksi hakeutua kansainväliseen vaihtoon kuin Omnian vastaajista, joista vain yksi koki kielitaidon esteeksi. *Kuviossa 22 Omnian opiskelijoiden vastaukset vuonna 2019.*

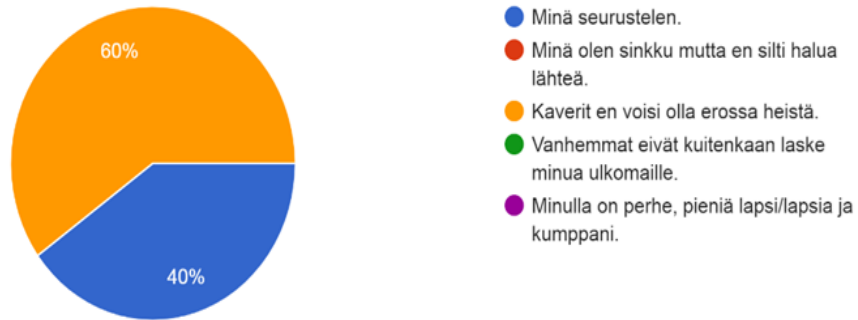
En halua ulkomaille koska
8 vastausta

KUVIO 22. Omnia vastaukset vuonna 2019, opiskelijat eivät halua ulkomaille koska.

Vuonna 2019 Omnian opiskelijoista 60 prosenttia ei halunnut lähteä ulkomaille vaihtoon, koska he eivät halunneet olla erossa kavereistaan. Vastaavasti Salpauksen opiskelijoista vain yksi ei halunnut olla erossa ystävistään. Seurustelua vastaajista Omniassa pitää esteenä 40 prosenttia lukuarvo on lähes sama Salpauksessa. *Kuvio 23 Omnian opiskelijoiden vastaukset.*

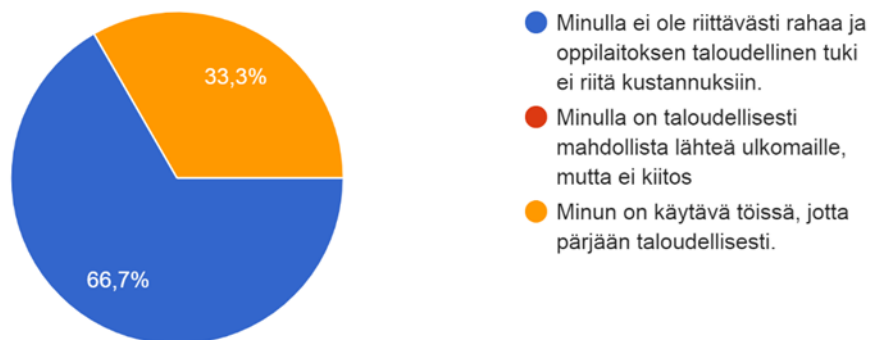
Minä en halua ulkomaille kun
5 vastausta

KUVIO 23. Omnian opiskelijoiden vastaukset vuonna 2019, minä en halua lähteä ulkomaille kun.

Vuonna 2019 Omnian ajoneuvoalan opiskelijat pitivät henkilökohtaista taloudellista tilannettaan merkittävänä esteenä kansainväliselle opintojaksolle ulkomailla. Kukaan Omnian vastaajista ei kokenut, että hänellä olisi taloudellisesti mahdollista lähteä ulkomaille, mutta ei vain kiinnostanut. Yli kolmannes Omnian opiskelijoista ilmoitti, että heidän on käytävä töissä pärjätäkseen taloudellisesti, ja yli 65 prosenttia vastasi, että heillä ei ole riittävästi rahaa ja oppilaitoksen taloudellinen tuki ei ole riittävä. Eli kaikille Omnian vastaajille taloudellisella tilanteella on merkitystä halukkuudessa hakeutua kansainväliseen vaihtoon, kun taas noin 60 prosentilla Salpauksen opiskelijoista sillä oli merkitystä. Kuviossa 24. ovat Omnian opiskelijoiden vastaukset.

En halua lähteä ulkomaille kun
6 vastausta

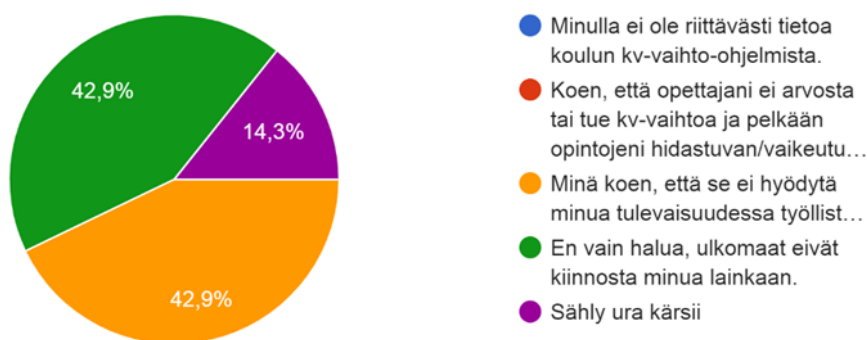

KUVIO 24. Omnia vastaukset vuonna 2019, opiskelijoiden taloudellisen tilanteen vaikutus halukkuuteen lähteä ulkomaanjaksolle.

Vuonna 2019 Omnian ajoneuvoalan opiskelijat vastasivat kyselyyn, jossa noin 40 prosenttia vastaajista koki, ettei ulkomaanjaksosta olisi heille hyötyä tulevaisuuden jatko-opintojen tai työllistymisen kannalta. Saman verran vastaajista ei ollut lainkaan kiinnostunut ulkomaanjaksosta. Yksi Omnian vastaajista koki, että hänen urheilulliset tavoitteensa kärsisivät ulkomaanjaksosta. Salpauksen ajoneuvoalan opiskelijoista myös noin 40 prosenttia koki samoin, että ulkomaanjakso ei hyödyttäisi heitä tulevaisuudessa työllistymisen tai jatko-opintojen kannalta. Omnian opiskelijat kokivat saaneensa riittävästi tietoa oppilaitoksen kansainvälisistä vaihto-ohjelmista. Vastaavasti Salpauksen opiskelijoista 25 prosenttia koki, etteivät ole saaneet riittävästi tietoa oppilaitoksen vaihto-ohjelmista. *Kuvio 25.* Omnian opiskelijoiden vastaukset.

En halua lähteä ulkomaille koska

7 vastausta

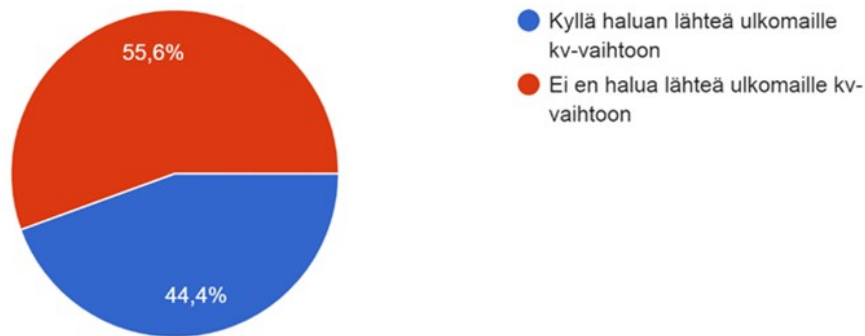
Kuvio 25. Omnia vuonna 2019 vastaukset, opiskelija ei halua lähteä ulkomaille koska.

3.9 Keudan ajoneuvoalan opiskelijaryhmän vastaukset

Keudan ajoneuvoalan opiskelijaryhmän vastausaktiivisuus oli lähes samaa luokkaa kuin Salpauksessa. Keudassa 18 ajoneuvoalan opiskelijaa vastasi kyselyyn, mikä on varsin hyvä tulos. Kyseisen opiskelijaryhmän mukaan Keudan ajoneuvoalan opiskelijat ovat erittäin halukkaita lähtemään kansainväliseen vaihtoon. Lähes 45 prosenttia Keudan vastanneista opiskelijoista haluaa lähteä ulkomaanjaksolle, kuten *kuviossa 26* näkyy.

Minä haluan kv-vaihtoon

18 vastausta

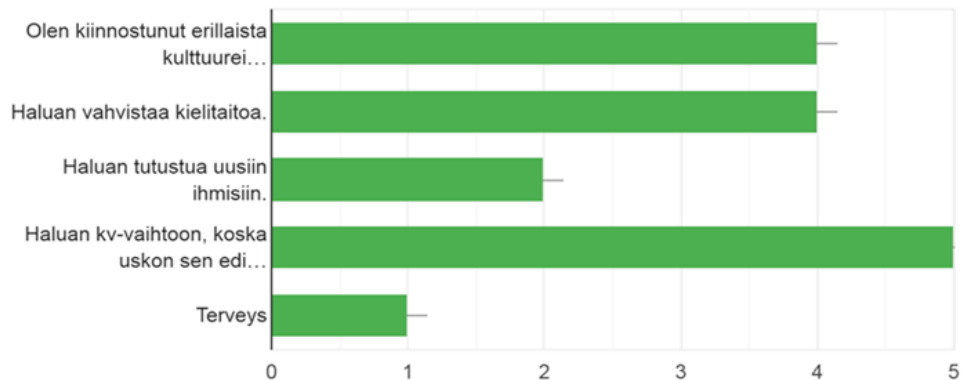
KUVIO 26. Keudan opiskelijoiden halukkuus kansainväliseen vaihtoon.

Merkittävää on Keudan opiskelijoiden vastauksissa on kansainväliseen vaihtoon haluavien opiskelijoiden määrä. Melkein 45 prosenttia vastanneista opiskelijoista haluaa lähteä ulkomaanjaksolle. Kansainväliselle vaihtojaksolle halukkaita opiskelijoita Salpauksessa on 30 prosenttia ja Omniassa 20 prosenttia, joka on selvästi vähemmän kuin Keudassa. Vuonna 2017 Salpauksen ajoneuvoalan opiskelijoista hieman alle 20 prosenttia halusi kansainväliseen vaihtoon.

Opiskelijoiden syyt hakeutua kansainväliseen vaihtoon ovat kyselyn vastausten mukaan monita-
hoisemmat, niin Keudan ja Salpauksen ajoneuvoalan opiskelijoilla kuin Omnian opiskelijoilla. Keudan ja Salpauksen opiskelijoiden vastauksissa on selkeämmin hajontaa kuin Omnian opiskelijoiden vastauksissa. Salpauksen opiskelijoiden prioriteetiksi nousee kiinnostus erilaisista kulttuureista niin Keudan opiskelijoiden vastauksissa uskotaan kansainvälisen vaihdon edistävän työllistymistä tai jatko-opintoja. Keudan opiskelijoiden vastuksista yksi vastaajan itse kirjoittama vaihtoehto ”terveys” näyttää oudolle ja epäilyttävältä. On mahdollista, että vastaaja on ymmärtänyt kysymyksen väärin tai sitten hän todella kokee, että terveys on se syy, miksi hän haluaa ulkomaanjaksolle. Opiskelijoiden motiivit ulkomaanjaksolle osallistumiseen näyttävät vaihtelevan jonkin verran vastausten perusteella. Analysoimalla vastauksia, olen päätenyt siihen tulokseen, että opiskelijoilla on yleisesti ottaen samankaltaiset syyt ja kiinnostuksen kohteet, jotka ohjaavat heitä hakeutumaan ulkomaanjaksolle. Opiskelijat pyrkivät parantamaan kielitaitoaan, tutustumaan erilaisiin kulttuureihin ja solmimaan uusia ihmissuhteita. Keudan opiskelijoiden vastaukset kuviossa 27.

Haluan kv-vaihtoon koska..

8 vastausta

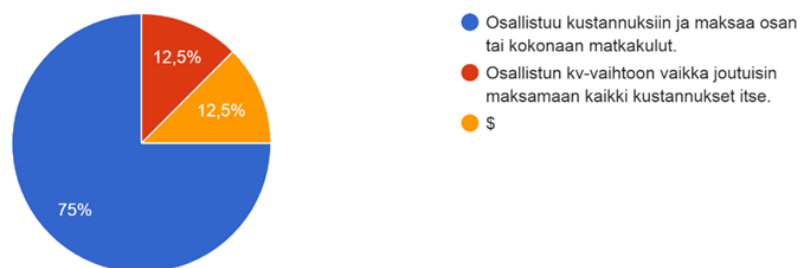

KUVIO 27 Keudan opiskelijoiden vastaukset, miksi opiskelijat haluavat osallistua kansainväliseen vaihtoon.

Keudassa kyselyyn vastanneista ajoneuvoalan opiskelijoista 75 prosenttia kokee, että oppilaitoksen taloudellisella tuella on merkitystä hakeutumiseen ulkomaanjaksolle. Keudan opiskelijoista yksi on vastannut kysymykseen, että on henkilökohtaisesti valmis maksamaan kaikki vaihtoon liittyvät kustannukset. Erään vastaajan vastauksesta ei saa selville vaikuttaako oppilaitoksen rahoitus hakeutumiseen kansainväliseen vaihtoon. Tässä kysymyksessä on selvästi hajontaa oppilaitosten välillä. Kuvio 28 nähdään miten Keudan oppilaitoksen ajoneuvoalan opiskelijat vastasivat kysymykseen.

Haluan kv-vaihtoon kun oppilaitos

8 vastausta

KUVIO 28. Keudan opiskelijoiden vastaukset, oppilaitoksen taloudellisen tuen merkityksestä kansainväliseen vaihtoon hakeutumiseen.

Keudan opiskelijoista, jotka vastasivat kyselyyn vuonna 2019 haluaa yli 60 prosenttia ulkomaan jaksolla kohdemaassa oppilaitokseen ja työssäoppimaan eli viisi kahdeksasta. Yksi vastaajista haluaisi vain ulkomaanjaksolla oppilaitokseen opiskelemaan ja kaksi vastaajista haluaa kyseisellä jaksolla työssäoppimaan. Vastaavasti Omniassa kaikki kaksi opiskelijaa halusivat vain työssäoppimaan ja vastaavasti Salpauksen ajoneuvoalan opiskelijoista haluttiin kohdemaassa oppilaitokseen työssäoppimaan sekä pelkästään työssäoppimaan ja yksi vastaaja halusi vain oppilaitokseen opiskelemaan ulkomailla. *Kuviossa 29* nähdään oppilaitos Keudan vastaukset. Ulkomaan jaksolla Keudan ja Salpauksen opiskelija haluavat opiskella ulkomaan jaksolla samalla tavalla. Vastausten saman kaltaisuus saattaa johtua siitä, että molemmissa oppilaitoksissa on ulkomaanjaksolle lähes saman verran halukkaita. vastausten perusteella Keudan opiskelijat haluavat lähteä ulkomaille vaihtoon.

Haluan ulkomailla kv-vaihdossa
8 vastausta

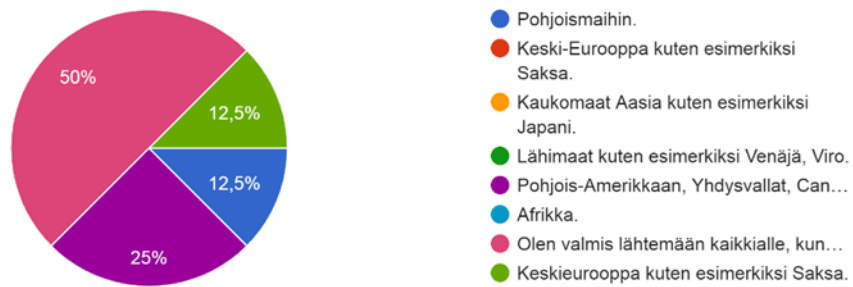

KUVIO 29. Keudan vastaukset, miten opiskelijat haluavat opiskella ulkomailla.

Keudan kysymykseen vastanneista opiskelijoista puolet ovat valmiita lähtemään minne vain, kuhan pääsee ulkomaanjaksolle. Kahta opiskelijaa kiinnostaa ensisijaisesti Pohjois-Amerikka, yhtä opiskelijaa jopa Afrikka ja yhtä vastaajaa kiinnosti ensisijaisesti Keski-Eurooppa. *Kuviossa 30* on oppilaitos Keudan opiskelijoiden vastaukset. Vastaavasti Omnian opiskelija olivat valmiita lähtemään minne vain, kohdemaalla ei ollut ensisijaisesti merkitystä. Salpauksen ajoneuvoalan opiskelijoista myös neljä opiskelijaa on valmiita lähtemään ulkomaan jaksolla, minne vain ja kaksi vastaajaa haluaa Pohjois-Amerikkaan.

Minä lähtisin mieluiten

8 vastausta

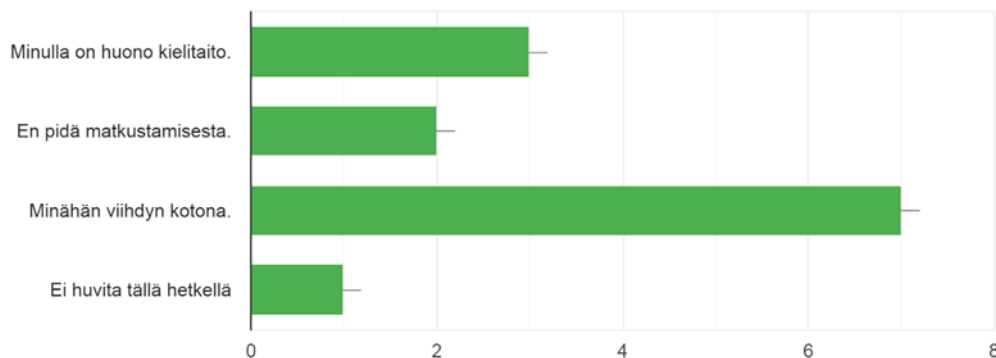

KUVIO 30. Keudan opiskelijoiden vastaukset, minne maanosaan tai maahan opiskelija haluaa lähteä opiskelemaan.

Keudan opiskelijoista, jotka eivät halua lähteä ulkomaanjaksolle vastaajista, 70 prosenttia pitivät ensisijaisesti syynä, että he viihtyvät kotona. Kolme vastaajaa ilmoitti yhdeksi syyksi huonon kielitaitoa esteenä hakeutumiselle ulkomaanjaksolle. Kaksi vastaajaa ilmoitti, että he eivät pidä matkustamisesta, ja yhtä vastaajaa ei huvita. (Kuvio 31.)

En halua ulkomaille koska

10 vastausta

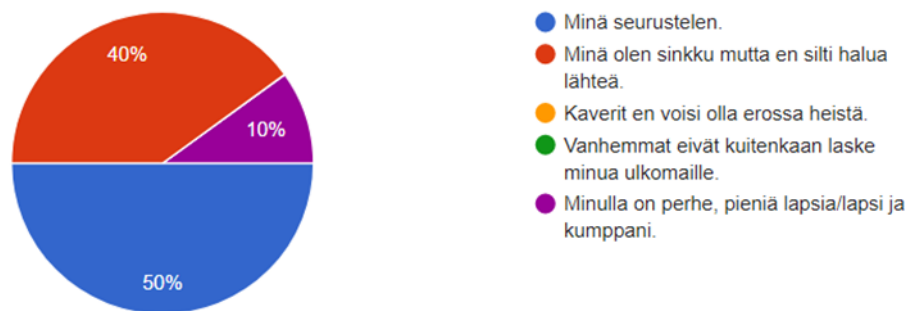
KUVIO 31. Keudan opiskelijoiden vastaukset, miksi eivät halua kansainväliseen vaihtoon.

Keudan opiskelijoista, jotka vastasivat kysymykseen ihmissuhteiden vaikutuksesta kansainväliseen vaihtoon hakeutumiseen, puolet ilmoittivat seurustelusuhteen olevan syynä siihen, etteivät halua hakeutua kansainväliseen vaihtoon (Kuvio 32). Salpauksen opiskelijoista 35 prosenttia ilmoitti seurustelun olevan este kansainväliselle vaihdolle. Vastaavasti Salpauksen opiskelijoista yli

puolet ilmoitti, että vaikka he ovat sinkkuja, he eivät halua hakea kansainväliseen vaihtoon. Omnian opiskelijoista 40 prosenttia koki parisuhteen esteeksi hakeutumiselle ulkomaanjaksolle. Omnian opiskelijoiden vastauksissa korostuvat kaverit, sillä 60 prosenttia vastaajista ei halua lähteä ulkomaille kavereiden takia. Keudassa ja Salpauksessa yksi vastaaja ilmoitti esteeksi ulkomaanjaksolle sen, että hänellä on perhe, jossa on lapsi tai lapsia ja kumppani.

Minä en halua ulkomaille kun

10 vastausta

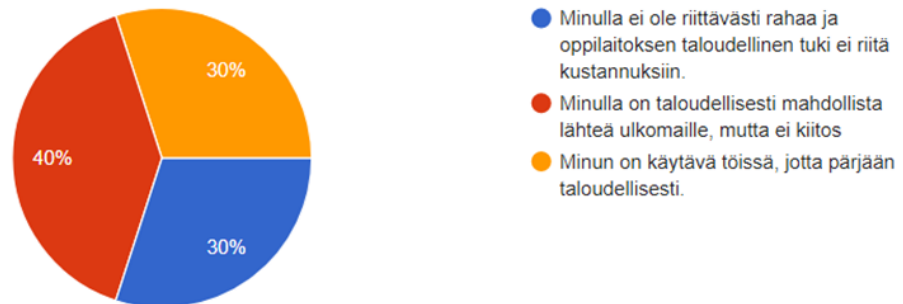
KUVIO 32. Keudan opiskelijoiden vastaukset, ihmissuhteiden vaikutuksesta lähtemiseen kansainväliseen vaihtoon.

Keudan opiskelijoista, jotka eivät halua lähteä kansainväliseen vaihtoon, vastasivat niin, että kolmannes ilmoitti oppilaitoksen tuen riittämättömäksi. Kolmannes Keudan vastaajista ilmoitti käyvänsä töissä opiskelun ohessa, jotta tulevat toimeen taloudellisesti. 40 prosenttia vastaajista piti taloudellisesti mahdollisena hakeutua kansainväliseen vaihtoon, mutta eivät vaan halua. *Kuviosta 33* voidaan todeta tämä selkeä jakauma Keudan opiskelijoiden vastauksissa. Kaikki Omnian opiskelijat kokivat, ettei heidän taloudellinen tilanteensa mahdollista ulkomaanjaksoa. Koulutuskeskus Salpauksen opiskelijoista 40 prosenttia ilmoitti vuonna 2017 taloudellisen tilanteensa estävän heitä osallistumasta kansainväliseen vaihtoon. Vuonna 2019 puolet Salpauksen autoalan opiskelijoista, eli 50 prosenttia, koki henkilökohtaisen taloudellisen tilanteensa esteeksi ulkomaanjaksolle hakeutumiselle.

En halua lähteä ulkomaille kun

10 vastausta

KUVIO 33. Keudan opiskelijoiden vastaukset, opiskelijan taloudellisen tilanteen vaikutuksesta hakeutumiseen kansainväliseen vaihtoon.

3.10 Salpauksen opiskelijoiden haastattelujen analysointi

Opiskelija 1 haastattelusta selviää, että taloudellisella tuella on merkitystä opiskelijan halukkuuteen hakeutua kansainväliseen vaihtoon. Opiskelijan hakeutuminen kansainväliseen vaihtoon taloudellisen tuen ansiosta vahvistui.

Opiskelija 1 toteamus ” No tota kauheastihan se jännitti aluksi Ja sitten kun tiesin että sinne on lähdössä myös muita. Niin se olisi siinä mielessä myös helpompaa, kun ajattelee sen silleen, että pystyy lähtemään niin sanotusti veronmaksajan piikkiin toiselle puolelle maailmaa niin ei sellaista tilaisuuta tule toista kertaa niin se olisi ollut hölmöä jättää sellainen käyttämättä”

Taloudellisella tuella on opiskelijoiden vaihtoon hakeutumiseen suuri merkitys. Molemmat haastateltavat opiskelijat totesivat onnistuneen vaihtojakson jälkeen, että olisivat mahdollisesti myös osallistuneet vaihdon kustannuksiin henkilökohtaisesti.

Usein opiskelijat kokevat esteeksi hakeutua kansainväliseen vaihtoon heikon kielitaidon tai kokevat, että heidän henkilökohtainen englannin kielen osaaminen on alhaisella tasolla. Kielitaidosta kysyttäessä haastateltavat opiskelijat totesivat seuraavaa.

Opiskelija 2 Pystyy olihan meillä siinä se porukka, joka auttoi joo, olihan meillä siellä mukana yksi kaveri, joka ei puhunut sanaakaan kyllä me sitä vaan sitten jeesattiin ja nii välillä se menee vähän semmoiseksi hassuksi, kun ei ne Korealaisetkaan osaa englantia mutta kyllä me saatiin aina hommat tehtyä.

Mutta ihan hyvin sinne voi mennä heikommallakin englannilla ihan hyvin sillä pärjää. Kyllä-hän enemmän saa irti hyvällä kielitaidolla kuitenkin kaikki oppitunnit käydään englannin kielellä niin, jos niistä haluaa jotain irti.

Opiskelija 1 No on siitä apua mutkun siinä on muita, jotka niin kun osaavat nii ei se mikään välttämättömyys ole puhua niin hyvää englantia, siinä porukassa oli yksi, joka ei niin kauan hyvää englantia puhunut niin kyllä hänkin siinä pärjäs sen porukan mukana ei sillä ollut vaikeuksia silleen.

Opiskelijoiden haastattelusta korostui tyytyväisyys, että oli osallistunut kyseiseen vaihtoon, ja molemmat opiskelijat pitivät ulkomaanjaksoa onnistuneena. Toinen haastateltavista opiskelijoista O1, piti vaihtojaksoa riittävän pitkänä ja erittäin sopivana. Opiskelijatta kysyttäessä olisitko lähtenyt vaihtoon, jos sinun olisi pitänyt olla siellä kahdeksan viikkoa, hän vastasi, että ”se olisi ollut vaikea myydä hänelle”. Opiskelija O1 koki, että kolmen viikon jakso oli hänelle täysin sopiva, ja opiskelijan mielestä kohdemaajajainti ei vaikuta vaihdon jakson pituuteen. Opiskelija totesi, että kun ollaan kohteessa, niin välimatkalla ei oikeastaan ole merkitystä.

Opiskelija O2 olisi saattanut viihtyä kohdemaassa, jopa pidempään mutta todennäköisesti vain yhden viikon verran lisää. Kysyttäessä opiskelijalta kolmen viikon jakson pituudesta hän vastasi.

Opiskelija 2 No niin no minä olen tietysti innostuneempi ja mä olisin, ehkä olla pidempään joo mä olisin voinut olla sen kuukauden ihan hyvin se olisi varmaan siihen auto projektiinkin tuonut vähän lisääaikaa.

Opiskelija2 Mutta jos ollaan kuukaus niin sitten jo saadaan sitten jo keksimällä keksiä sitä tekemistä viikonlopuille me kuintekin kerittiin tossakin käymään monessa mutta on siellä sitä nähtävääkin, sitä löytyy.

Opiskelijoiden vastauksista päätellen voidaan mahdollisesti kahdeksan viikon mittaista ulkomaanjaksoa nuorelle ammattiin opiskelevalle, jopa liian pitkänä ulkomaanjaksona. Nuorelle kahdeksan viikkoa on todella pitkä aika. Tulevaisuudessa on kartoitettava mahdollisuuksia lyhyempiin kansainvälisiin vaihtojaksoihin. Opiskelijoiden litteroituja haastatteluja ei ole tallennettu liitteisiin avoimeen oppinnäytetyöhön.

4 TULOKSET JA JOHTOPÄÄTÖKSET

Tutkimuksen ensimmäisenä tutkimuskysymyksenä oli selvittää, kuinka moni ajoneuvoalan opiskelijoista on kiinnostunut kansainvälisestä vaihdosta ja halukkaita lähtemään kansainväliseen vaihtoon. Tutkimuksen perusteella olen tullut johtopäätökseen, että Koulutuskeskus Salpauksen ajoneuvoalan opiskelijoiden osalta kiinnostuneita on noin 20–30 prosenttia kyselyyn vastanneista. Omnian osalta luku on hieman alhaisempi, kun taas Keudan opiskelijoissa kiinnostuneita on tutkimuksessa mukana olleista oppilaitoksista eniten. Tutkimuksen kyselyillä saadut luvut ovat suuntaa antavia ja kokemuksen mukaan halukkaiden opiskelijoiden määrässä on runsaasti vuosittaista ja ryhmäkohtaista vaihtelua.

Kiinnostuneiden lukumäärä on itseasiassa hieman suurempi, kuin osasin odottaa. Kun opiskelijoille pidetään KV-Infoja eli tilaisuuksia, joissa opiskelijoille kerrotaan kansainvälisistä vaihto-ohjelmista ja mahdollisuuksista hakeutumiseen. Opiskelijat harvoin tilaisuudessa ilmaisevat kiinnostuksen tai halukkuuden lähteä kansainväliseen vaihtoon. Minun näkemykseni mukaan opiskelijat uskaltava anonyymissa kyselyssä rohkeammin tuomaan julki henkilökohtaisen kiinnostuksen. Anonyymissa kyselyssä opiskelijoille ei synny kaverin tai ryhmän aiheuttamaa painetta.

4.1 Havaintoja miksi opiskelijat haluavat lähteä kansainväliseen vaihtoon

Opiskelijat voivat haluta osallistua kansainväliseen vaihtoon monista eri syistä, ja motiivit vaihtelevat yksilöittäin. Kansainväliseen vaihtoon halutaan, koska osallistuminen tarjoaa opiskelijoille mahdollisuuden tutustua erilaiseen kulttuuriin, tapoihin ja arvoihin. Opiskelija haluavat kansainväliseen vaihtoon oppimaan vierasta kieltä tai vahvistamaan sitä. Vaihto-ohjelma tarjoaa mahdollisuuden harjoitella vierasta kieltä sen alkuperäisessä ympäristössä tai käyttää yhteistä vierasta kieltä esimerkiksi englantia. Opiskelijat voivat kehittää kielitaitoaan tehokkaasti päivittäisessä vuorovaikutuksessa paikallisen väestön kanssa.

Opiskelijat hakeutuvat ulkomaanjaksolle tutustuakseen uusiin ihmisiin, erikulttuureissa. Vuoden 2019 kyselyssä korostui, että haluaa ulkomaille opiskelemaan, koska uskoo sen edistävän tulevaisuudessa työllistymistä tai jatko-opintoja. Opiskelijoiden halukkuuteen kansainväliseen vaihtoon ammatillisessa koulutuksessa vaikuttaa merkittävästi oppilaitoksen järjestämä taloudellinen tuki.

Moni opiskelija ei hakeutuisi tai lähtisi ulkomaanjaksolle, jos sitä ei tuettaisi taloudellisesti. Ulkomaanjaksolla olleiden opiskelijoiden haastattelussa tuli esille, että opiskelijoille kansainvälinen vaihto tarjoaa mahdollisuuden matkustaa ja tutustua uusiin paikkoihin. Tämä seikkailuhenkinen puoli houkuttelee opiskelijoita, vaikka sitä ei varsinaisesti suoraan kysyty. Yleisesti ottaen kansainväliseen vaihtoon halutaan verkostoitumaan tutustumaan kulttuureihin sekä ihmisiin. Ulkomaanjaksolle hakeutuminen antaa opiskelijoille mahdollisuuden tutkia uusia aihealueita tai syventää omaa ammatillista osaamista, sekä rikastuttaa opiskelijan elämää.

Vertailuoppilaitosten opiskelijoiden vastauksissa on hyvin paljon samankaltaisuutta kuin Salpauksenkin autoalan opiskelijoiden vastauksissa. Oppilaitoksen järjestämässä taloudellisessa tuessa ulkomaanjaksolle esiintyi hieman hajontaa. Keudassa yksi opiskelija vastasi, että on valmis osallistumaan kaikkiin kustannuksiin itse mitä ulkomaan jaksosta seuraisi. Kaikki Salpauksen ja Omnia sekä 75 % Keudan opiskelijoista haluavat kansainväliseen vaihtoon, kun oppilaitos osallistuu kustannuksiin.

Keudan ja Omnian opiskelijoiden halu lähteä ulkomaan opintojaksolle vaihtelee Salpauksen autoalan opiskelijoiden vastuksista. Omnian opiskelijoiden vastauksissa korostuvat kiinnostus erilaisiin kulttuureihin ja tutustuminen uusiin ihmisiin sekä kielitaidon vahvistaminen ja positiivinen vaikutus tulevaan työuraan. Keudassa opiskelijat uskovat kansainvälisen vaihtojakson edistävän tulevaa työuraa tai jatko-opintoja.

4.2 Opiskelijoiden kokemuksia kansainvälisestä vaihdosta

Salpauksen autoalan perustutkinto-opiskelijat ovat pääsääntöisesti nuoria, jotka ovat päättäneet juuri peruskoulun. Opiskelijoille ei ole karttunut kokemusta kansainvälisestä vaihdosta. Opiskelijoiden tietoisuutta kansainvälisestä opiskelijavaihdosta voidaan lisätä käyttämällä kansainvälisessä vaihdossa olleiden opiskelijoiden kertomuksia ja kokemuksia. Kansainvälisessä vaihdossa olleiden opiskelijoiden matkakertomukset tai heidän pitämä esitelmät vaihdosta kv-infotilaisuuksissa.

Kokemusperäisessä tiedottamisessa pitää olla riittävän avoin ja rehellinen. On myös korostettava, että jokaiseen vaihtojaksoon mahtuu niin negatiivisia kuin myös positiivisia kokemuksia. Kansainvälisessä vaihdossa olevan opiskelijan on mentävä usein oman mukavuusalueen ulkopuolelle. Opiskelijan on vaihdossa ollessa siedettävä epävarmuutta ja erilaisia kulttuurillisia toimintatapoja.

Opiskelijat, jotka ovat olleet kansainvälisessä vaihdossa ovat pääsääntöisesti kokeneet vaihtojakson positiivisesti. Opiskelijoiden kokemuksesta ulkomaan vaihdon jälkeen nousee esille yleensä, että kannatti lähteä ja kokemus oli hyvä ja kannatti lähteä. Opiskelija O1 piti arvokkaana kokemuksena yleensä uskallusta lähteä ulkomaille. Opiskelija O2 kertoi seuraavasti, kun häneltä tiedusteltiin kuinka sinä koit ulkomaan vaihdon.

Opiskelija O2 Tota tota se oli ehdottomasti hieno juttu mä pidin siitä kaikilla osa-alueilla siellä oli hyviä tunteja siellä koululla ja sitten siellä oli ja sitten siellä oli se, että pääsi tutustumaan uuteen maahan ja kyllä mä sanon, että mä siitä nautin, se oli mukava kokemus ja sitten kun oli erilaista toimintaa ja käytiin tutustumassa paikallisiin nähtävyyksiin

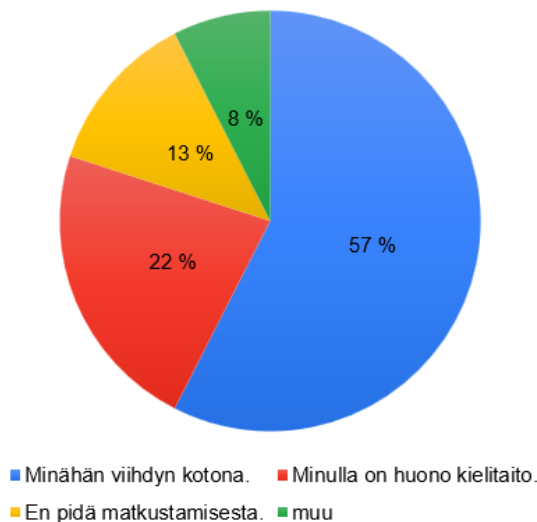
Opiskelija O2 Oli kyllä ihan nasta reissu.

Opiskelijoiden kommentteista ja kokemuksista korostuu, että ulkomaan jakso oli kaiken kaikkiaan mukava kokemus ja pienistä vastoinkäymisistä ei kannata hermostua. Haastateltavat opiskelijat suosittelivat kaikille ulkomaan jaksoa, jos on vähäkin kiinnostunut ja on mahdollisuus lähteä.

4.3 Opiskelijoiden kokemia esteitä ulkomaanjaksolle

Salpauksen autoalan opiskelijoista vuonna 2017 kyselyn mukaan eivät halua lähteä kansainväliseen vaihtoon, koska kokevat kielitaitonsa huonoksi. Vastauksissa valtaosalla korostui tämä vaihtoehto. Vuonna 2019 Salpauksen autoalan opiskelijoiden vastauksista, jotka eivät halua lähteä ulkomaanjaksolle merkittävimpänä syynä pidettiin, että haluaa olla kotona. Alle 40 % vastanneista piti huonoa kielitaitoa esteenä lähteä ulkomaanjaksolle. Vuonna 2019 kolmesta oppilaitoksesta kyselyyn vastanneista opiskelijoita 57 % ei halua vaihtoon, koska viihtyy kotona (*kuvio 34*). Vuonna 2019 kolmesta oppilaitoksesta vastanneista opiskelijoista 22 % koki, että heidän kielitaitonsa on riittämätön. 2019 13 % kaikista kolmen oppilaitoksen vastanneista opiskelijoista ei pitänyt matkustamisesta ja 8 % opiskelijoista oli muu syy, että eivät halua lähteä kansainväliseen vaihtoon.

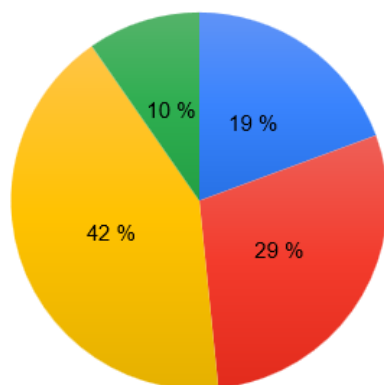
Opiskelijoiden seurustelusuhteet ja kaveri suhteilla on myös merkitystä paljon halukkuuteen hakeutua ulkomaanjaksolle. Vuodelta 2019 kolme oppilaitoksen Salpaus, Keuda ja Omnia yhteensä kootuista vastauksista 37 % opiskelijoista ilmoitti seurustelun olevan esteenä kansainvälistymiselle ulkomaan jaksolla.

KUVIO 34. Kolme oppilaitoksen yhdistetyt vastaukset Salpaus, Keuda ja Omnia, miksi opiskelija ei halua lähteä kansainväliseen vaihtoon.

Parisuhde ei sinänsä estä opiskelijan kansainvälistä vaihtoa, mutta se voi asettaa joitain haasteita tai rajoituksia, joita opiskelijan on otettava huomioon. Tässä joitain mahdollisia syitä, miksi parisuhde saattaa vaikuttaa opiskelijan kansainväliseen vaihtoon. Etäisyys ja erossaolo jos opiskelijalla on vakiintunut parisuhde, hänen voi olla vaikea olla erossa kumppanistaan pitkän aikaa. Kansainväliseen vaihtoon osallistuminen saattaa tarkoittaa kahden kuukauden erossaoloa, joka on nuorille erittäin pitkä aika. Kansainväliseen vaihtoon osallistuminen tarkoittaa uusien ihmisten, kulttuurien ja ympäristön kohtaamista. Joillekin opiskelijoille tämä voi olla jännittävää, kun taas toiset saattavat kokea sen pelottavana. Jos opiskelijan parisuhde tarjoaa turvallisuuden tunnetta, hän voi epäröidä astua mukavuusalueensa ulkopuolelle ulkomaanvaihdon vuoksi.

Kolmannes kyselyyn vastanneista kaikista opiskelijoista, jotka eivät halua lähteä kansainväliseen vaihtoon pitivät sitä itselleen taloudellisesti mahdollisena. Vastanneista opiskelijoista 61 % piti taloudellisia asioita esteenä halukkuudelle hakeutua kansainväliseen vaihtoon. Kansainväliseen vaihtoon osallistuminen voi olla taloudellisesti haastavaa. Opiskelija tekee jo nyt kotimaassa mahdollisesti osa-aikatöitä, että tulee toimeen taloudellisesti. Opiskelijan tukiverkon tai huoltajien taloudelliset resurssit ovat rajalliset, opiskelija voi joutua harkitsemaan vaihdon mielekkyyttä. Opiskelijat olettavat, että oppilaitoksen järjestämä taloudellinen tuki ei ole riittävä kuvio 35.

- Minun on käytävä töissä, jotta pärjään taloudellisesti.
- Minulla on taloudellisesti mahdollista lähteä ulkomaille, mutta ei kiitos
- Minulla ei ole riittävästi rahaa ja oppilaitoksen taloudellinen tuki ei riitä kustannuksiin.
- Tyhjä

KUVIO 35. Kolmen oppilaitoksen yhdistetyt vastaukset Salpaus, Keuda ja Omnia, opiskelijan taloudellisen tilanteen vaikutus hakeutumiseen kansainväliseen vaihtoon.

Opiskelijat tekevät päätöksiä ja valintoja hyvin hetkessä, joiden vaikutusta tulevaisuuteen ei välttämättä arvioida kovin syvästi tai ei lainkaan. Opiskelijalle sen hetkiset vaikuttimet koetaan hyvinkin tärkeä, joiden takia ei olla halukkaita lähtemään ulkomaanjaksolle. Opiskelijoiden päätöksiin vaikuttaa kaverit, harrastukset, sen hetkinen seurustelu ja taloudellinen tilanne.

Opiskelijoiden tietoisuutta kansainvälisen vaihdon kustannuksista ja saatavista avustuksista tulisi lisätä. Voitaisiin hakea mahdollisesti kestoaltaan lyhyempiä vaihtojaksoja, jolloin opiskelijan olisi helpompi lähteä ulkomaanjaksolle. Säännölliset kansainvälisyyden infotilaisuudet eli kv-infot olisi hyvä järjestää ammattialoittain, että kaikille opiskelijoille yhteisesti. Sopivassa vaiheessa opintoja opiskelijan sitouttaminen kansainväliseen vaihto-ohjelmaan.

4.4 Opiskelijan kansainväliseen vaihtoon ohjaaminen.

Opiskelijoiden kiinnostusta kansainvälisiin vaihto-ohjelmiin tulisi lisätä ja niitä tulisi esitellä säännöllisesti. Opiskelijoiden tietoisuutta voidaan lisätä säännöllisillä kv-infoilla ja jakamalla vaihdossa olleiden opiskelijoiden kokemuksia ulkomaanjaksolta. Opiskelijoille tulisi kertoa, kuinka taloudellisesti tuetaan opiskelijan matka- ja elinkustannuksia sekä majoituskuluja ulkomaanjaksolla. Kansainvälisessä vaihdossa olleiden opiskelijoiden toteutuneet kulut ovat tärkeitä tietoja opiskelijalle, kun hän suunnittelee ulkomaanjaksoa. Salpauksessa kv-infot toteuttaa kansainvälinen yhteysopettaja eli kv-yhteysohjaaja, joko ammattialoittain tai kootusti usealle ammattialalle yhtäaikaaisesti.

Koulutuskeskus Salpauksessa tekniikan aloilla on nykyisin yhteinen kv-yhteysopettaja, joka opastaa ja tukee opiskelijaa kv-liikkuvuusjaksolle hakeutumisessa. Kv-yhteysopettajan rooli on toimia asiantuntijana tarvittavissa byrokraattisissa prosesseissa, joiden tarkoituksena on ohjata ja tukea opiskelijaa paperitöissä hakeutuessaan kansainväliseen vaihtoon. Kv-yhteysopettaja voi mahdollisuuksien mukaan kartoittaa mahdollisia kohdemaita opiskelijalle ja ottaa yhteyden kohdemaan yhteistyökouluun. Kv-yhteysopettaja on yhteydessä yhteistyökouluun ja sopii mahdollisen vaihdon ajankohdan. Opiskelija, vastuuhjaaja sekä kv-yhteysopettaja sopivat kohdemaan yhteistyökoulun kanssa pääpiirteittäin opinnollisen sisällön vaihdon ajaksi. Sovitaan, miten opiskelu toteutetaan ulkomaanjaksolla, koululla vai työssäoppimispaikalla.

Vuoden 2022 tutkintouudistuksen jälkeen kaikkiin uudistettuihin perustutkintoihin on tullut valinnainen tutkinnonosa, kansainvälisessä työympäristössä toimiminen. Myös ajoneuvoalan perustutkintoon on tullut kyseinen tutkinnon osa, jonka laajuus on 15 osp eli osaamispistettä. Tutkinnon osan voi suorittaa neljällä eri toteutusmallilla Salpauksessa seuraavasti: monimuotototeutus kansainvälisessä liikkuvuudessa, monimuotototeutus kansainvälisessä työympäristössä kotimaassa, monimuotototeutus kansainvälisessä valmennustiimissä tai kilpailutoiminnassa, sekä monimuotoinen verkko-opetus ja toteutus kansainvälisessä toimintaympäristössä. (liite 3)

Monimuotototeutuksessa avain asemassa on verkkokurssit. Autoalan opiskelijoille on laadittava myös oma kantakurssi, joka käsittelee kansainvälisessä työympäristössä toimimista. Salpauksessa käytetään Moodle-pohjaista verkko-oppimisalustaa, joka on nimetty Elsaksi. Kaikille ammattialoille on laadittu samanlaisella rakenteella olevat kantakurssit eri tutkinnon osista. Kansainvälisessä työympäristössä toimiminen kurssin sisältö on hyvin saman kaltainen kaikilla ammattialoilla. Verkkokurssin suorittaminen on osa opiskelijan valmentautumista ja harjaantumista varsinaiseen ulkomaan jaksoon.

Vaihtoon lähtevien opiskelijoiden valmennus ja ohjaus ennen vaihtoa toteutetaan joko ohjaavan opettajan tai kv-yhteysopettajan toimesta. Valmennuksessa tarkennetaan kohdemaan kulttuuria ja mahdollisesti poikkeavia käyttäytymissääntöjä. Varmistetaan aikataulut lennoille, majoituksille ja vakuutuksille yms. Laaditaan tarkistuslista opiskelijoille siitä, mitä ottaa mukaan ja kuinka paljon. Annetaan tärkeät yhteystiedot ja yhteys henkilöiden tiedot sekä yhteistyöoppilaitoksen yhteystiedot, joihin voi olla yhteydessä, jos tulee ongelmia tai vaikeuksia. Valmennuksen kesto ja sisältö vaihtelevat ulkomaanjakson kohteen mukaan.

5 POHDINTA

Tutkimuksestani selviää mielestäni, kuinka kiinnostuneita Salpauksen ajoneuvoalan opiskelijat ovat kansainväliseen vaihtoon. Vertailuoppilaitosten vastaukset tukevat tätä havaintoa. Toteutuneet opiskelijoiden kansainväliset liikkuvuudet vahvistavat kyseistä havaintoa. On hyväksyttävää, että opiskelijoiden halukkuudessa lähteä kansainväliseen vaihtoon esiintyy melko suurtakin vaihtelua vuosittain. Vaikka tutkimuksen otanta oli vaatimaton, uskon sen korreloivan melko hyvin teknisten alojen opiskelijoiden mielenkiintoa kansainväliseen vaihtoon.

Opiskelijoiden vastauksissa kyselylomakkeella ja haastatteluissa korostui oppilaitoksen järjestämän taloudellisen tuen merkitys. Taloudellisen tuen saaminen mahdollistaa hyvin todennäköisesti opiskelija osallistumisen kansainväliseen vaihtoon. Ilman taloudellista tukea opiskelijoiden houkuttelevuus olisi todennäköisesti mahdotonta. Tanja Rajala on myös vuonna 2020 tehnyt saman suuntaisia havaintoja työssään Kansainvälisyysosaaminen kulttuurisena pääomana ammatillisessa koulutuksessa. (Rajala, 2020 49–50.)

Opiskelijoiden kaveri- ja seurustelusuhteiden vaikutuksen huomioiminen tarjottaessa eri vaihtoehtoja kansainväliseen vaihtoon on tärkeää. Opiskelijoiden lähtemistä helpottaisi, jos vaihdot olisivat kestoltaan lyhyempiä kuin esimerkiksi kaksi kuukautta. Lyhytkestoiset kansainväliset vaihdot olisivat myös taloudellisesti helpompia opiskelijan toteuttaa.

Uskon, että opiskelijoiden kiinnostus ulkomaanjaksoa kohtaan lisääntyy, koska opetussuunnitelmassa on nyt valinnainen tutkinnon osa, jonka opiskelija lähtee suorittamaan, ja sen toteututtua opiskelija saa 15 osaamispistettä. Tämä on merkittävä muutos, joka on tullut uudistuneeseen opetussuunnitelmaan. Aikaisemmin kyseinen tutkinnon osa oli nimeltään ”ammatissa ulkomailla”. Säännölliset kv-infot kv-yhteysopettajan toimesta lisäävät opiskelijoiden tietoisuutta kansainvälisen vaihdon mahdollisuuksista, toteutusvaihtoehdoista sekä rahoituksesta.

Koko Salpauksen henkilöstön tuki on välttämätöntä, jotta kansainväliseen vaihtoon osallistuvien opiskelijoiden määrä voisi kasvaa. Kv-yhteysopettajat ja kv-koordinaattorit ovat keskeisessä roolissa luomassa kansainvälisiä kontakteja ja herättämässä opiskelijoiden kiinnostusta kansainväliseen vaihtoon. Heidän tarjoamansa tiedot vaihtoehdoista ovat merkittävässä asemassa. Opettajat ja vastuuhjaajat, jotka ovat päivittäin tekemisissä opiskelijoiden kanssa, voivat myös vaikuttaa

myönteisellä asenteellaan opiskelijoiden suhtautumiseen kansainväliseen vaihtoon. Esihenkilöiden on oltava sitoutuneita kansainväliseen toimintaan ja luotava kannustava ja myönteinen ilmapiiri.

Tulevaisuuden haasteita mahdollisesti asettaa tulevien opiskelijoiden suhtautuminen kansainväliseen vaihtoon. Oppivelvollisuuden laajentamisen myötä opiskelijoiden sitoutuminen ja motivaatio opiskeluun yleensä vaihtelevat suuresti. Opiskelija, joka ei voi sitoutua koulun normaaliin työjärjestykseen ja hyvään käytökseen kotimaassa, tuskin hän voi sitoutua siihen ulkomaillaan. Kansainvälisyyden edistämiseksi on jo ryhdytty toimenpiteisiin, ja siihen on tehty muutoksia, jotka tarjoavat toteutukselle vankan perustan ja avaa mahdollisuuksia kansainvälisiin toimintoihin.

LÄHTEET

Brandenburg, Uwe, Berghoff, Sonja & Taboadela, Obdulia 2014. The Erasmus impact study Effects of mobility on the skills and employability of students and the internationalisation of higher education institutions: executive summary. Directorate-General for Education, Youth, Sport and Culture (European Commission) Hakupäivä 6.12.2021. <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/84ac4999-9fd2-11e5-8781-01aa75ed71a1>

Faktaa Express 3A/2020: Ulkomailta palaa avarakatseisempi ja ammattitaitoisempi tiimipelaaja. Ammatillisen koulutuksen opiskelijoiden kokemuksia EU:n Erasmus+ -ohjelmasta vuosilta 2017–2019. Opetushallitus. Hakupäivä 22.12.2020. https://www.oph.fi/sites/default/files/documents/faktaa-express-3a-2020-saavutettava_0.pdf.

Erasmus Student Network News. Erasmus+ 30th Anniversary Celebrations Launched in Brussels 2017 Hakupäivä 20.12.2020. <https://www.esn.org/news/erasmus-30th-anniversary-celebrations-launched>

Hirsjärvi, Sirkka., Remes, Pirkko. & Sajavaara, Paula. 2009. Tutki ja kirjoita. 20. uudistettu painos. Helsinki: Kustannusosakeyhtiö Tammi

Kallinen, Timo & Kinnunen, Taina. Etnografia. Teoksessa Jaana Vuori (toim.) 2021 Laadullisen tutkimuksen verkkokäsikirja. Tampere. Yhteiskuntatieteellinen tietokirjasto. Hakupäivä 12.04.2023. <https://www.fsd.tuni.fi/fi/palvelut/menetelmaopetus/kvali/tutkimusasetelma/tapaustutkimus/>

Karusaari, Riitta. 2020. Asiakaslähtöisyys osaamisperusteisessa ammatillisessa koulutuksessa. Lapin yliopisto. Hakupäivä 24.5.2021 <https://lauda.ulapland.fi/bitstream/handle/10024/64059/Karusaari.Riitta.pdf?sequence=1>

Korkala, Siru 2018 Kansainvälinen liikkuvuus ammatillisessa koulutuksessa 2017. Opetushallituksen julkaisut ja oppimateriaalit. Hakupäivä 22.12.2020. [165844_kansainvalinen_liikkuvuus_ammattillisessa_koulutuksessa_2017.pdf \(oph.fi\)](https://www.oph.fi/sites/default/files/165844_kansainvalinen_liikkuvuus_ammattillisessa_koulutuksessa_2017.pdf)

Korkala Siru Faktaa 1A/2018 Laatua ja kilpailukykyä Ammatillisessa koulutuksessa työskentelevien kansainvälinen toiminta ja sen vaikutukset oppilaitoksessa. Opetushallituksen julkaisut ja oppimateriaalit. Hakupäivä 27.07.2021. https://www.oph.fi/sites/default/files/documents/fak-taa_1a_2018.pdf

Korkala, Siru 2019 Kansainvälinen liikkuvuus ammatillisessa koulutuksessa 2018. Opetushallituksen julkaisut ja oppimateriaalit Hakupäivä 22.12.2020. https://www.oph.fi/sites/default/files/documents/kansainvalinen_liikkuvuus_ammattillisessa_koulutuksessa_2018.pdf

Korkala, Siru 2020 Kansainvälinen liikkuvuus ammatillisessa koulutuksessa 2019. Opetushallituksen julkaisut ja oppimateriaalit Hakupäivä 22.12.2020. https://www.oph.fi/sites/default/files/documents/31497876_oph_kansainvalinen_liikkuvuus_ammattillisessa_koulutuksessa_2019_20_09_17.pdf

Korkala, Siru 2021 Virtuaalisen kansainvälisyyden muodot ja osaaminen toisen asteen oppilaitoksissa. Opetushallituksen julkaisut ja oppimateriaalit Hakupäivä 5.2.2023. https://www.oph.fi/sites/default/files/documents/Virtuaalisen_kansainvalisyyden_muodot_ja_osaaminen_toisen_asteen_oppilaitoksissa_2021.pdf

Martela, Anna., Parkkonen, Pinja & Vataja, Tuire 2019 Kansainvälisen osaajan työkalupakki työnhakuun ammattiin opiskeleville. Opetushallituksen julkaisut ja oppimateriaalit Hakupäivä 11.8.2019. <https://www.oph.fi/sites/default/files/documents/kvosaaaja-tyokalupakki-ammattiin-opiskeleva-2019.pdf>

Menetelmäpolkuja humanisteille 2015. Tapaustutkimus Jyväskylän yliopisto. Hakupäivä 12.4.2023. <https://koppa.jyu.fi/avoimet/hum/menetelmapolkuja/menetelmapolku/tutkimusstrategiat/tapaustutkimus>

Mäentausta, Riina 2019. Yle uutiset. Ammattiopiskelijoiden into lähteä työharjoitteluun ulkomaille laskee – opiskelija Juuso Lehtomäen mukaan opintojen pitäisi joustaa enemmän. 15.2.2019. Hakupäivä 15.12.2020 <https://yle.fi/a/3-10648001>

Opetus ja Kulttuuriministeriö 2021. Oppivelvollisuuden laajentaminen. Hankkeet ja säädösvalmistelu päättyneitä hankkeita. Hakupäivä 3.7.2023. <https://okm.fi/oppivelvollisuuden-laajentaminen>

Opetushallitus 2011 OPH kotikansainvälisyys 5. Opetushallitus tilastot. Hakupäivä 6.6.2023.
https://www.oph.fi/sites/default/files/documents/oph_kotikansainvalisyys_5.pdf

Opetushallitus. 2016. Kansainvälisyyttä kaikille! Opetushallitus tilastot. Hakupäivä 22.12.2020.
<https://www.oph.fi/sites/default/files/documents/kansainvalisyysta-kaikille-julkaisu.pdf>

Opetushallitus. 2021 Kehittäminen ja kansainvälisyys Erasmus+ -ohjelma 2021-2027 Erasmus+ -ohjelma vaikuttaa! Haettu 20.3.2023 <https://www.oph.fi/fi/kehittaminen-ja-kansainvalisyys/erasmus-ohjelma-2021-2027/erasmus-ohjelma-vaikuttaa>

Paananen, Soili 2008 Kohti tutkivaa työtapaa 2008. Luentomateriaali Avoin yliopisto Helsinki

Puumalainen, Sami. 2017. Kansainvälisyys ammatillisten opettajien ammattitaidon kehittäjänä. Kuopio. Savonia-ammattikorkeakoulu. Palveluliiketoiminnan koulutusohjelma. Hakupäivä 28.2.2019. https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/131709/Puumalainen_Sami.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Pylväs, Laura. 2018. Development of Vocational Expertise and Excellence in Formal and Informal Learning Environments. Hakupäivä 22.04.2023. <https://trepo.tuni.fi/bitstream/handle/10024/103014/978-952-03-0664-9.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

Rajavuori, Jaana 2011. Osaaminen ja asiantuntijuus kansainvälisytoiminnassa toisen asteen opilaitoksessa. Kuopio. Savonia-ammattikorkeakoulu. Palveluliiketoiminnan koulutusohjelma. Hakupäivä 20.2.2019 https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/29335/rajavuori_jaana.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Rajala, Tanja. 2020. Kansainvälisyysosaaminen kulttuurisena pääomana ammatillisessa koulutuksessa. Tampere. Tampereen yliopisto. Yhteiskuntatutkimuksen tutkinto-ohjelma. Hakupäivä 5.4.2021. <https://trepo.tuni.fi/bitstream/handle/10024/122796/RajalaTanja.pdf?sequence=2&isAllowed=y>

Salpaus Intra 2021 luettu 5.4.2021 [https://Tämä_tietokone>Salpaus-S \(S:\)> 14-koulutusalat-yhteinen>kansainvalisyys](https://Tämä_tietokone>Salpaus-S_(S:)>14-koulutusalat-yhteinen>kansainvalisyys). Vaatii käyttöoikeuden.

Teeri, Tuula. 2019. Jokaiselle mahdollisuus kansainvälistymiseen. Selvityshenkilön raportti kansainvälisen liikkuvuuden kaksinkertaistamisesta koulutuksessa. Opetus- ja kulttuuriministeriö. Hakupäivä 22.12.2020. https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/161526/OKM_2019_15_Jokaiselle_mahdollisuus_kansainvalistymiseen.pdf?sequence=4&isAllowed=y

Vipunen opetushallinnon tilastopalvelu. Opetus- ja kulttuuriministeriö ja Opetushallitus. Hakupäivä 20.12.2020. <https://vipunen.fi/fi-fi/ammattillinen/Sivut/Opiskelijat-ja-tutkinnot.aspx>

LIITTEET 63

Opiskelijan yksi haastattelu liite1

Opiskelijan kaksi haastattelu liite 2

Kansainvälisessä työympäristössä toimiminen, 15 osp liite3

Ammattitaitovaatimukset

Valmistautuminen kansainvälisessä työympäristössä toimimiseen

Opiskelija

- etsii tietoa ja perehtyy kansainväliseen työympäristöön ja tulevaan työtehtävään
- perehtyy työtehtävään liittyvien maiden kulttuuriin ja yhteiskuntaan
- huolehtii kansainvälisessä työtehtävässä tarvittavista järjestelyistä ja asiakirjoista
- selvittää ja sopii työtehtävän tavoitteet ja sisällöt
- ottaa huomioon työympäristöön ja -tehtävään liittyvät vaatimukset, tarpeet ja aikataulun

Vuorovaikutus kansainvälisessä työympäristössä

Opiskelija

- toimii vuorovaikutuksessa kansainvälisen työyhteisön ja kansainvälisten asiakkaiden kanssa
- käyttää toimialansa keskeistä sanastoa vieraalla kielellä
- jakaa osaamistaan kansainvälisessä työympäristössä
- käyttää eri viestintäkanavia vastuullisesti
- toimii eri kulttuuritaustaisten ihmisten kanssa
- toimii työskenteleminen mukaisesti

Työskentely kansainvälisessä ympäristössä

Opiskelija

- noudattaa sovittuja työaikoja ja toimintatapoja
- toimii joustavasti erilaisissa tilanteissa
- noudattaa työtehtäviin liittyviä määräyksiä ja ohjeita
- huomioi terveyteen ja turvallisuuteen liittyvät riskit
- toimii vastuullisesti ja eettisesti
- toimii tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta edistäen

Kansainvälisen osaamisen hyödyntäminen ja jakaminen

Opiskelija

- arvioi kansainvälisessä työtehtävässä hankitun osaamisen merkitystä urallaan
- hyödyntää kansainvälistä osaamistaan työssään
- arvioi työtehtävään liittyvien maiden työmenetelmien ja toimintakulttuurien vaikutuksia työn sujuvuuteen ja lopputulokseen
- jakaa kansainvälistä osaamistaan työyhteisössä